

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

EVALUAREA CRITERIALĂ PRIN DESCRIPTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

CLASA A II-A

GHID METODOLOGIC
(ediția a II-a, actualizată și completată)

CHIȘINĂU, 2017

CZU 373.3.091(072)

E 93

Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației nr. 256 din 28 aprilie 2017).
Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017.

Coordonatori:

Lilia POGOLȘA, dr. hab., prof. univ., IȘE
Nicolae BUCUN, dr. hab., prof. univ., IȘE
Valentin CRUDU, dr., MECC
Valentina GAICIUC, MECC

Autori:

Mariana MARIN, dr., conf. univ., IȘE
Valentina GAICIUC, MECC
Ludmila URSU, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
Oxana PALADI, dr., conf. univ., IȘE
Nelu VICOL, dr., conf. univ., IȘE
Angela CURACIȚCHI, dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
Daniela STATE, grad did. sup., Liceul „Columna”, mun. Chișinău
Natalia DARII, grad did. sup., IPȘP „Grigore Vieru”, or. Ștefan Vodă
Valentina ARION, grad did. I., IPG „Ioan Vodă”, s. Hagimus, r-nul Căușeni
Viorica MĂȚILĂ-PARFENI, grad did. sup., IPLT „Mihai Eminescu”, mun. Bălți
Stela BALTAG, grad did. sup., IPLT „Ion Creangă”, mun. Chișinău
Ana VARTIC, DGETS mun. Chișinău

Au colaborat:

Irina LIVIȚCHI, IPLT „Gheorghe Asachi”, mun. Ungheni
Snejana NIKIFORȚEVA, grad did. II, IPLT „Vasil Levski”, mun. Chișinău
Lucia PÎRĂU, grad did. I, IPLT „Mihai Eminescu”, mun. Bălți
Nina MÎNDRU, grad did. sup., IPLT „I. Luca Caragiale”, or. Orhei
Diana GATMAN, grad did. sup., IPG Pelivan, r-nul Orhei
Virginia DRUGUȘ, grad did. sup., IPG „Mihai Eminescu”, or. Telenești
Daniela COTOVIȚCAIA, MECC
Ala NIKITCENKO, MECC
Nadejda DIMITROVA, MECC
Ana STOLETNEAIA, US din Comrat
Tamara DEMCENCO, grad did. sup., IPLT „Aleksandr Pușkin”, mun. Chișinău

Recenzenți:

Ala VITCOVSCHI dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău
Silvia GOLUBIȚCHI, dr., conf. univ., US din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)
Aliona BRIȚCHI, dr., US „A. Russo” din Bălți
Rodica AGAFIAN, grad did. I, OLSDI Orhei

ISBN 978-9975-48-120-5

© Institutul de Științe ale Educației, 2017
Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar : Clasa I : Ghid metodologic / Mariana Marin, Valentina Gaiciuc, Ludmila Ursu [et al.] ; coord.: Lilia Pogolșa [et al.] ; Inst. de Științe ale Educației. – Ed. a 2-a, actualizată și compl. – Chișinău : S. n., 2017 (Tipogr. “Cavaioli”). – 60 p. : fig., tab.
Aut. sunt indicați pe vs. f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 27-28 (32 tit.), la sfârșitul cap. și în subsol. – 1000 ex.
ISBN 978-9975-48-120-5

373.3.091(072)

E 93

CUPRINS

ARGUMENT.....	4
1. REPERE DE BAZĂ ALE METODOLOGIEI PRIVIND IMPLEMENTAREA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI, CLASA A II-A (ediția a II-a, actualizată și completată).....	5
1.1. Scopul și obiectivele	5
1.2. Actualizarea și esențializarea noțiunilor de bază. Specificări pentru clasa a II-a.....	6
1.3. Produsele școlare și criteriile de succes. Organizarea procesului de ECD în clasa a II-a.....	8
1.4. Tipurile de evaluare din perspectiva ECD. Specificări pentru clasa a II-a.....	9
2. METODOLOGIA PROIECTĂRII DIDACTICE DIN PERSPECTIVA ECD	12
2.1. Proiectarea de lungă durată	12
2.2. Proiectarea de scurtă durată.....	14
3. TEHNOLOGII DE EVALUARE	16
3.1. Succesul și situația de succes.....	16
3.2. Lauda – o modalitate de a consolida succesul elevilor	17
3.3. Procedee de dezvoltare a spiritului de evaluare obiectivă.....	19
3.4. Instrumentarea autoevaluării în contextul ECD.....	20
3.5. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO).....	21
4. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR EVALUĂRII ÎN CLASA A II-A	22
4.1. Înregistrarea calificativelor.....	22
4.2. Procedee „R” – RECUPERARE	23
4.3. Stabilirea calificativelor. Conversia punctajului.....	23
4.4. Verificarea probelor de evaluare sumativă.....	24
4.5. Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor	24
4.6. Tabelul de performanță școlară.....	26
BIBLIOGRAFIE.....	27
ANEXE	
1. PRODUSE RECOMANDATE ȘI CRITERII DE SUCCES. CLASA A II-A	29
2. EXEMPLE DE PRODUSE OPȚIONALE. CLASA A II-A	39
3. 100 DE CUVINTE ÎNCURAJATOARE PENTRU UN COPIL	39
4. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a (orientativ)	40
5. PROIECT DIDACTIC AL UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a (orientativ).....	41
6. III. SINTEZA PERFORMANȚELOR. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II –A (diagrama învățătorului)	42
7. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. MATEMATICĂ, CLASA A II-a (orientativ)	42
8. PROIECT DIDACTIC AL UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE MATEMATICĂ, CLASA A II-a (orientativ)	43
9. I. MONITORIZAREA ETAPIZATĂ A PERFORMANȚELOR. MATEMATICĂ, CLASA A II-A (diagrama învățătorului).....	44
10. III. SINTEZA PERFORMANȚELOR. MATEMATICĂ, CLASA a II-a (diagrama învățătorului).....	44
11. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. ȘTIINȚE, CLASA A II-A (orientativ).....	45
12. PROIECT DIDACTIC SEMESTRIAL. ȘTIINȚE, CLASA A II-a (orientativ).....	46
13. I. MONITORIZAREA ETAPIZATĂ A PERFORMANȚELOR. ȘTIINȚE, CLASA A II-A (diagrama învățătorului)	47
14. III. SINTEZA PERFORMANȚELOR (diagrama învățătorului). ȘTIINȚE, CLASA A II-A	47
15. PROIECT DIDACTIC DE SCURTĂ DURATĂ. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a.....	47
16. PROIECT DE SCURTĂ DURATĂ. EDUCAȚIA PLASTICĂ, CLASA A II-a.....	51
17. PLAN DE RECUPERARE. MODELE ORIENTATIVE	53
18. TABEL DE PERFORMANȚĂ ȘCOLARĂ.....	54

ABREVIERI:

MECD Metodologia evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a	EFP Evaluare formativă punctuală
ECD Evaluare criterială prin descriptori	EFI Evaluare formativă interactivă
EI Evaluare inițială	FB Calificativul <i>Foarte Bine</i>
ES Evaluare sumativă	B Calificativul <i>Bine</i>
ESO Evaluare sumativă orală	S Calificativul <i>Suficient</i>
EA Evaluare anuală	ind. Nivelul de performanță <i>Independent</i>
EFE Evaluare formativă în etape	ghid. Nivelul de performanță <i>Ghidat de învățător</i>
	spr. Nivelul de performanță <i>Cu mai mult sprijin</i>

ARGUMENT

Fiind o componentă fundamentală a procesului educativ, evaluarea constituie obiectul unor preocupări atente ale pedagogilor, vizând nu doar activitatea evaluativă propriu-zisă, ci și alte componente ale practicii pedagogice cu care se află în strânsă legătură. Numeroase lucrări actuale în domeniul teoriei și practicii educaționale subliniază scopul evaluării în orientarea și optimizarea învățării, reglarea procesului de învățare autonomă, autodirijată, metacognitivă și reflexivă.

Evaluarea reprezintă astăzi o prioritate pentru întreg sistemul educațional, dar cu precădere pentru învățământul primar. Situația este dictată de punerea în aplicare din 1 septembrie 2015 a articolului 16 alineat 5 al Codului educației al Republicii Moldova, care stipulează: „În învățământul primar, evaluarea este criterială și se efectuează pe bază de descriptori.” [1]

Prezenta lucrare propune recomandări întemeiate pe Codul educației al Republicii Moldova, reprezentând un document de reper pentru cadrele didactice care activează la clasa a II-a în vederea asigurării unei evaluări calitative în contextul *Metodologiei privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasa a II-a*, actualizată în 2017 și preconizată pentru aplicare din 1 septembrie 2018. Actualizările și completările realizate în ediția de față vin să contribuie la continuitatea procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori în clasele primare.

În consensul dat, ghidul de față își propune:

- confirmarea concepției ECD prin actualizarea și completarea noțiunilor de bază și în contextul continuității în clasele I-III;
- explicitarea psihopedagogică a impactului evaluării pentru autonomia școlarului mic;
- inițierea în proiectarea didactică eșalonată din perspectiva ECD;
- utilizarea coerentă a produselor școlare, criteriilor și descriptorilor în cadrul strategiilor de evaluare: formelor, metodelor, tehnicilor, instrumentelor de evaluare;
- optimizarea procesării datelor evaluării în documente școlare și instrumente de monitorizare a performanțelor elevilor;
- interpretarea rezultatelor obținute în activitatea de evaluare formativă și managementul recuperării ameliorative;
- valorificarea rezultatelor școlare ale elevilor în vederea diferențierii și individualizării învățării;
- oferirea recomandărilor practice din perspectiva realizării eficiente a evaluării criteriale prin descriptori la clasa a II-a și a implicării elevilor în procesul evaluativ.

În elaborarea subiectelor la prezentul ghid s-au avut în vedere:

- actualitatea temelor în raport cu tendințele contemporane ale politicilor educaționale europene/mondiale;
- adecvarea evaluării la paradigma centrată pe competențe;
- asigurarea unui echilibru optim între abordările teoretice, temele de reflecție și temele aplicative;
- posibilitățile reale de aplicare prin modelarea situațiilor didactice de evaluare criterială prin descriptori;
- experiența acumulată prin implementarea evaluării criteriale în anii 2015-2017.

Prin ghidul dat tindem să aducem cadrele didactice la convingerea că, aplicată sistematic pe parcursul activităților de învățare, transversal și longitudinal, evaluarea criterială prin descriptori va avea dublu scop: informează cadrul didactic cu privire la dificultățile întâmpinate de către unii elevi în învățare, determinându-l să-și reconsidere strategia de predare, și arată elevilor până la ce nivel au ajuns, permițând activități remediale.

Autorii

1. REPERE DE BAZĂ ALE METODOLOGIEI PRIVIND IMPLEMENTAREA EVALUĂRII CRITERIALE PRIN DESCRIPTORI, CLASA A II-A (ediția a II-a, actualizată și completată)

1.1. Scopul și obiectivele

Codul Educației al Republicii Moldova [1] stipulează următoarele prevederi asupra evaluării rezultatelor școlare în învățământul primar:

Articolul 16. Evaluarea și scara de notare. (5) În învățământul primar, evaluarea rezultatelor învățării este criterială și se efectuează prin descriptori.

Articolul 3. Noțiuni principale. În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni principale semnifică:

descriptori – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine).

Articolul 152. Prezentul cod intră în vigoare în 30 de zile de la publicare, cu excepția: d) art. 16 alin. (5), în partea ce ține de evaluarea rezultatelor învățării prin descriptori, care se pune în aplicare din anul 2015, începând cu clasa I.

Prezenta metodologie (în continuare – MECD) stabilește modul de organizare și realizare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasa a II-a și este obligatorie pentru aplicare din **1 septembrie 2018**.

MECD are **scopul** de a reglementa acțiunile manageriale și didactice privind continuarea procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori și este elaborată în contextul actualizării următoarelor documente:

- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasele I-II* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.623 din 28 iunie 2016);
- *Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a II-a. Ghid metodologic* (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.256 din 28 aprilie 2017).

Prin actualizarea realizată se asigură continuitatea procesului de implementare a procesului de evaluare criterială prin descriptori în clasele I-III în baza corelării cu:

- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I* (ediția I, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017);
- *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.70 din 05 septembrie 2017).

În vederea atingerii scopului propus, MECD stipulează următoarele **obiective**:

- Confirmarea concepției ECD prin actualizarea și completarea noțiunilor de bază și în contextul continuității în clasele I-III;
- Explicitarea psihopedagogică a impactului evaluării pentru autonomia școlarului mic;
- Inițierea în proiectarea didactică eșalonată din perspectiva ECD;
- Utilizarea coerentă a produselor școlare, criteriilor și descriptorilor în cadrul strategiilor de evaluare: formelor, metodelor, tehnicilor, instrumentelor de evaluare;
- Optimizarea procesării datelor evaluării în documente școlare și instrumente de monitorizare a performanțelor elevilor;
- Interpretarea rezultatelor obținute în activitatea de evaluare formativă și managementul recuperării ameliorative;
- Valorificarea rezultatelor școlare ale elevilor în vederea diferențierii și individualizării învățării;
- Analiza reflectiv-critică și formularea judecăților de valoare proprii privind necesitatea schimbărilor în cultura evaluativă;
- Manifestarea culturii evaluative din perspectiva învățământului centrat pe competențe și a tendințelor de modernizare a evaluării.

1.2. Actualizarea și esențializarea noțiunilor de bază. Specificări pentru clasa a II-a

În contextul Codului Educației al Republicii Moldova, ECD este abordată ca un proces dinamic, holistic, continuu și complex de determinare și valorificare a particularităților individuale de învățare ale copilului în vederea sporirii performanțelor lui individuale. Astfel, **ECD reprezintă un sistem de eficientizare permanentă și diferențiată a predării, învățării și evaluării prin introducerea criteriilor și descriptorilor, fără acordarea notelor.**

Obiectul evaluării în școala primară îl constituie rezultatele școlare individuale ale copilului.

În ideea că fiecare copil este unic și valoros, procesul ECD este subordonat interesului superior al copilului, fiind fundamentat pe un sistem unitar de **principii**:

principii psiho-pedagogice

- principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat), pe caracteristicile sale individuale și de vârstă;
- principiul motivării pentru învățare;
- principiul confidențialității;
- principiul succesului;
- principiul transparenței și participării la procesul evaluării (copil/părinte/ reprezentant legal al copilului).

principii didactice

- principiul relevanței și eficienței;
- principiul integranței procesului educațional de predare-învățare-evaluare;
- principiul priorității autoevaluării;
- principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de evaluare;
- principiul corelării evaluării formative cu cea sumativă.

Baza metodologică a ECD este evaluarea pentru învățare, iar **obiectivul principal** rezidă în îmbunătățirea rezultatelor obținute individual sau în grup, contribuind la motivarea pentru învățare, la (auto) corectarea greșelilor, prin urmare la o evoluție a dezvoltării personalității școlarului mic.

Atingerea obiectivului principal în procesul ECD determină următoarele **obiective**:

- **trierea informației** cu referire la progresul, lacunele și obstacolele de învățare întâlnite de elev; interpretarea informației în baza unor criterii stabilite în prealabil;
- **diagnosticarea, în măsura posibilităților**, a factorilor care se află la originea dificultăților de învățare atestate la elevi;
- **adaptarea activităților** de instruire și de învățare, în funcție de interpretarea informației culese.

Criteriile de evaluare sunt seturi de calitate importante care se regăsesc în produsele învățării și care trebuie să se prezinte ca un sistem. Sintagma „criterii de evaluare” se utilizează doar de către cadrele didactice în medii profesionale, la scrierea rapoartelor, lucrărilor metodice, articolelor etc. Criteriile de evaluare se prezintă elevilor în formă de **criterii de succes** formulate în limbaj accesibil, pe scurt, folosind verbe, de obicei la persoana I singular.

De exemplu, pentru produsul „Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze”:

Criterii de succes (<i>pentru elevi</i>)	Criterii de evaluare (<i>pentru cadre didactice</i>)
1. Determin ordinea efectuării operațiilor.	4. Determină ordinea efectuării operațiilor.
2. Efectuez calculele.	5. Efectuează calculele.
3. Scriu răspunsul.	6. Scrie răspunsul.

Descriptorii reprezintă criteriile calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor elevului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim); constituie indicatori operaționali direct observabili în **comportamentul performanțial al elevilor și la nivelul rezultatelor și produselor activității concrete a acestora.**

Astfel, descriptorii generali pentru învățământul primar descriu modul de manifestare a competențelor elevului în procesul realizării finalităților curriculare pe două dimensiuni interconținute:

- **dimensiunea cumulativă** (decizională) vizează nemijlocit performanțele elevului la disciplinele școlare și permite *atribuirea calificativelor: foarte bine, bine, suficient*;
- **dimensiunea formativă** (formatoare, dinamică) vizează comportamentul performanțial al elevului și permite *stabilirea nivelului de performanță: independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin.*

ELEVUL CARE A DOBÂNDIT COMPETENȚE

• constituite stabil, capabile de autodezvoltare	• care necesită antrenament pentru consolidare	• aflate în curs de formare

REALIZEAZĂ PRODUSE ȘCOLARE

• corect • complet • coerent • fără ezitări	• cu greșeli mici • cu incompletitudini mici • cu incoerențe mici • cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător	• cu greșeli • cu incompletitudini • cu incoerențe • cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferite de învățător

MANIFESTĂ COMPORTAMENT PERFORMANȚIAL

independent	ghidat de învățător	cu mai mult sprijin
-------------	---------------------	---------------------

ATESTĂ REZULTATELE ȘCOLARE APRECIABILE PRIN

foarte bine	bine	suficient
-------------	------	-----------

Figura 1. Corelarea dimensiunilor formativă și cumulativă ale aprecierii rezultatelor școlare în contextul ECD

ECD se înscrie în paradigma evaluării formative, de aceea în clasele I-III se acordă prioritate dimensiunii formative a aprecierii rezultatelor școlare – comportamentului performanțial al elevului.

Conform MECD, comportamentul performanțial al elevilor din clasa a II-a este urmărit la toate disciplinele școlare – prin monitorizarea dinamicii nivelurilor de performanță *independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin* în procesul evaluării formative.

Dimensiunea cumulativă este vizată doar la Limba română și Matematică – prin acordarea calificativelor *foarte bine, bine, suficient* la evaluările sumative. Aprecierea rezultatelor evaluării sumative la celelalte discipline nu se focalizează pe dimensiunea cumulativă (nu se acordă calificative). Astfel, școlarului mic i se oferă șanse sporite pentru edificarea comportamentului performanțial de succes într-un ritm confortabil și în contextul individual al formării personalității.

Pentru copiii cu CES se folosește același sistem criterial în evaluare, dar aplicat pe baza Planului educațional individualizat.

Tabelul 1. Utilizarea criteriilor de evaluare, a descriptorilor și a calificativelor în contextul strategiilor de evaluare în clasa a II-a (școala națională)

Disciplinele școlare în clasa a II-a	Evaluarea inițială	Evaluarea formativă	Evaluarea sumativă. Se trec în catalog calificativele abreviate.
Limba română	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, calificative
Matematică	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, calificative
Științe	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative

Limba străină	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative
Educația moral-spirituală	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative
Educația fizică	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative
Educația muzicală	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative
Educația plastică	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative
Educația tehnologică	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative	Criterii și descriptori, fără calificative

1.3. Produsele școlare și criteriile de succes. Organizarea procesului de ECD în clasa a II-a

MECD reliefează accepțiunea asupra noțiunii de **produs școlar – rezultat școlar proiectat pentru a fi realizat de către elev și măsurat, apreciat de către cadrul didactic, elevul însuși, colegii și, eventual, părinții**. Termenul *produs*, ca forma în care informația este stocată și procesată, este enunțat în Modelul lui Guilford, alături de *conținut* și *proces*. În acest context, produsul relatează despre tipurile de informații pe care le procesează de la tipurile de conținut. Produsul este rezultatul operațiunii efectuate de individ și este compus din două elemente „dimensiuni”: *conținutul* – element asupra căruia se va efectua operațiunea; *operațiunea* – activitate intelectuală produsă de individ care se aplică obiectului [18, p. 27]. Reieșind din inseparabilitatea acestor două dimensiuni, MECD admite formularea produselor școlare atât pornind de la conținut (de ex.: *Poezia recitată*), cât și de la operațiune (de ex.: *Citirea cu voce a unui text cunoscut*).

Relația finalității curriculare – produse școlare:

• Competențe specifice	nivel de disciplină pe ciclul de învățământ
• Sub-competențe	nivel de unitate de conținut pe clasă
• Produse școlare	nivel de activitate de evaluare la lecție

Nu evaluăm competențe, dar „urme” vizibile ale acestora, adică produsele prin care se ajunge la rezultatele elevilor [17, p. 130] și care pot fi de ordin intelectual, moral sau material. O competență/sub-competență poate fi evaluată prin mai multe produse, și invers: același produs poate permite evaluarea mai multor sub-competențe. Acest fapt oferă libertate fiecărui cadru didactic în alegerea produselor în conformitate cu posibilitățile, condițiile și resursele disponibile. Lista produselor școlare are caracter deschis și poate fi completată continuu, dar este recomandabil de a identifica produsul adecvat, proiecția cea mai veridică pentru fiecare caz concret.

În Anexa 1 se prezintă produsele școlare recomandate pentru disciplinele obligatorii în clasa a II-a. În listele pe discipline, fiecărui produs școlar i se atribuie un număr de ordine (P1, P2, P3 etc.). Numerația respectivă va fi utilizată în proiectările didactice de lungă și de scurtă durată, în instrumentele de monitorizare a performanțelor elevilor.

Fiecare produs școlar este însoțit de un sistem de criterii de succes. În contextul MECD, **produsul și sistemul aferent de criterii alcătuiesc împreună o unitate integră și inseparabilă**, care va fi utilizată în cadrul diverselor situații didactice: în proiectare; la elaborarea instrumentelor de evaluare; la completarea instrumentelor de monitorizare a performanțelor elevilor.

Cadrul didactic trebuie să asigure cunoașterea și înțelegerea de către elevi a criteriilor de succes și a descriptorilor de performanță.

- Criteriile de succes se anunță anticipat elevilor într-un limbaj accesibil, trebuie explicate, pot fi negociate cu elevii.
- Pentru a asigura accesibilitatea corespunzătoare vârstei elevilor, criteriile de succes pot fi reinterpretate/reformulate în funcție de nivelul experienței relevante, dar și de perioada anului școlar.
- Cadrul didactic va afișa criteriile de succes în cursul activităților în care acestea sunt vizate, astfel încât elevii să și le însușească treptat, dar nu va abuza în acest sens, nu va transforma sala de clasă

într-o expoziție permanentă de panouri și planșe. Suprasaturarea spațiilor cu elemente destinate percepției vizuale induce fenomenul de „gunozi vizual” și are efecte opuse celor intenționate.

ATENȚIE! Criteriile de succes nu sunt prevăzute pentru a fi memorate de către elevi. Sunt instrumente de sprijin și ghidare în autoformare, nicidecum materie de învățat pe de rost.

- Criteriile de succes vor servi drept repere pentru o activitate conștientă. Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și descriptorii de performanță în contextul unor metode și tehnici de învățare-evaluare centrate pe interactivitate, pe judecăți de valoare și pe autoreglarea învățării. Astfel, criteriile de succes pot repera anumite suporturi oferite elevilor, de exemplu: fișe sau grile de auto-evaluare/evaluare reciprocă, fișe de învățare etc.
- Cadrul didactic va valorifica criteriile de succes și în realizarea unor tehnici de feed-back pentru reglarea imediată/permanentă a învățării, de exemplu: reușit s-a dovedi a fi...; ți-aș recomanda...; te felicit pentru... etc.

MECD se aplică și în cadrul disciplinelor opționale, învățătorul având posibilitatea de a formula propriile produse școlare și a elabora criterii de succes după modelul disciplinelor obligatorii înrudite. Pot fi propuse produse opționale și în cadrul disciplinelor obligatorii – un produs opțional într-un modul, prin corelare cu o finalitate curriculară.

Produsul opțional poate fi selectat din lista exemplurilor propuse în Anexa 2 sau elaborat personal în unitate cu un sistem de criterii. Propunerea se va argumenta în funcție de necesitățile și interesele elevilor sau alți factori, învățătorul asumându-și responsabilitatea pentru impactul asupra elevului. În proiectările didactice, produsul opțional se va marca cu asterisc și se va prezenta deplin, împreună cu criteriile de succes.

1.4. Tipurile de evaluare din perspectiva ECD. Specificări pentru clasa a II-a

Din punct de vedere al situațiilor de evaluare, se evidențiază:

- **evaluarea instrumentală**
realizată în condiții special create ce presupun elaborarea și aplicarea unor instrumente de evaluare (test însoțit de matrice de specificații și barem de corectare/verificare/apreciere; probă orală, scrisă, practică sau combinată, fișe de evaluare, grile de autoevaluare sau evaluare reciprocă etc.);
- **evaluarea non-instrumentală**
realizată în circumstanțe obișnuite pe baza observării activității elevilor și a feedbackului imediat, fără folosirea anumitor instrumente de evaluare, fiind destinată sensibilizării partenerilor angajați în proces (cadrul didactic și elevii) la manifestările comportamentului performanțial al elevilor, în vederea prevenirii și combaterii dificultăților și eficientizării procesului didactic.

ECD accentuează **caracterul reflexiv** al evaluării non-instrumentale, care trebuie asigurat în contextul ghidării autoevaluării și evaluării reciproce pe baza criteriilor de succes aferente produsului vizat. În cazul evaluării instrumentale, condiții de reflecție se asigură în cadrul activităților diferențiate de postevaluare.

Tipurile de evaluare valorificate în contextul ECD în clasele I-III sunt [12, 20, 16]:

- evaluarea inițială (EI);
- evaluarea formativă:
 - evaluarea formativă în etape (EFE);
 - evaluarea formativă punctuală (EFP);
 - evaluarea formativă interactivă (EFI);
- evaluarea sumativă (ES).

..... EVALUAREA INIȚIALĂ:

- **se proiectează** în cadrul unei lecții la începutul unui parcurs de învățare semnificativ (an școlar, semestru, unitate de învățare) și are caracter predictiv;
- **este precedată prin activități evocative:** actualizare/reactualizare, restructurare;
- **se raportează** la finalitățile curriculare însușite anterior, determinate ca fiind necesare pentru succesul elevilor în noul parcurs de învățare;

- **poate fi atât nonsinstrumentală, cât și instrumentală** – pe bază de instrumente de evaluare alese în funcție de contextul specific: probă orală, scrisă sau practică; test; interogare evaluativă în forme diverse (de ex.: dictare matematică; dictare cu aprecierea valorii de adevăr; joc didactic „Așa – da, așa – nu” etc.); pot fi utile diverse tehnici interactive („Știu – Vreau să știu – Învăț” etc.);
- **este de tip reflexiv** și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- **este ghidată de învățător**, care își asumă responsabilitatea corectării ulterioare a parcursului de învățare a elevului prin combaterea și prevenirea dificultăților eventuale;
- **presupune apreciere** pe bază de descriptori, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare (Anexa 3); la discreția cadrului didactic, rezultatele pot fi înregistrate în instrumente de monitorizare a performanțelor elevilor.

Evaluări inițiale în clasa a II-a:

- la începutul fiecărei unități de învățare;
Notă: La Matematică, evaluarea inițială la debutul anului școlar se realizează la finele modului 1 (evocativ).
- la începutul semestrului 2 – în cazul în care continuă o unitate de învățare din semestrul precedent.

EVALUAREA SUMATIVĂ:

- **se proiectează** la finele unui parcurs de învățare semnificativ (an școlar, semestru, unitate de învățare); în vederea cumulării rezultatelor; în cursul unei unități de învățare voluminoase poate fi proiectată și o evaluare sumativă secvențială;
- **este precedată prin activități de analiză-sinteză** (1-3 ore, în funcție de context) și **urmată de activități diferențiate** în conformitate cu rezultatele elevilor (recuperare/reînvățare, antrenament și dezvoltare);
- **se raportează**, integral, la toate sub-competențele stipulate pentru unitatea/parcursul care se vizează;
- **este instrumentală** – se realizează pe bază de instrumente de evaluare: test (însoțit de matrice de specificații și barem de corectare/verificare/apreciere), probă orală, scrisă sau practică; în funcție de specificul disciplinei și alți factori de impact, pot fi valorificate metode alternative de evaluare: proiectul, portofoliul, investigația;
- **este ghidată de învățător**, care își asumă responsabilitatea „pregătirii” elevului prin evaluări formative; astfel, elevul percepe evaluarea sumativă drept un moment așteptat, dar nu unul care poate provoca tensiune și frică.

Evaluări sumative în clasa a II-a

	Semestrul 1	Semestrul 2	Total în clasa a II-a
Limba română	7 5 scris, 2 oral	Max. 9 5 scris, 2 (sau 3) oral, 1 anuală scris	Max. 16 10 scris, 4 (sau 5) oral, 1 anuală scris
Matematică	Max. 3	4 3 + 1 anuală	Max. 7 5 (sau 6) + 1 anuală
Celelalte discipline	1 semestrială	2 1 semestrială + 1 anuală	3 2 semestriale + 1 anuală

Notă: La Matematică, evaluarea anuală se realizează în cadrul modului 6 (recapitulativ).

În clasa a II-a, rezultatele evaluării sumative se apreciază:

- **la Limba română și Matematică:** prin acordarea de calificative (foarte bine, bine, suficient); calificativele se înregistrează în catalogul clasei;
- **la celelalte discipline:** pe bază de descriptori, cu ajutorul cuvintelor încurajatoare; la dorință, punctajul acumulat sau nivelul de performanță (independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin) poate fi înregistrat în diagrama învățătorului.

EVALUAREA FORMATIVĂ ÎN ETAPE:

- **se proiectează** în cadrul unor lecții din parcursul de învățare finalizat prin evaluare sumativă:
 - la Limba română și Matematică – pe parcursul modulului, raportându-se la câteva dintre sub-competențele stipulate pentru modulul respectiv (de obicei, 2-3 sub-competențe, în funcție de contextul concret) și „pregătind” etapizat evaluarea sumativă la finele modulului;
 - la celelalte discipline – la finele fiecărui modul, raportându-se, integral, la sub-competențele pentru modulul dat și „pregătind” etapizat evaluarea sumativă la finele semestrului respectiv;
- în cadrul unui parcurs de învățare, totalitatea sub-competențelor vizate prin evaluările formative în etape trebuie să acopere integral lista sub-competențelor vizate prin evaluarea sumativă la sfârșitul parcursului respectiv;
- **este instrumentală** și presupune valorificarea produselor selectate pentru fiecare dintre sub-competențele vizate (de obicei, 1-3 produse la fiecare sub-competență, în funcție de contextul concret);
- **este de tip reflexiv** și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- **este ghidată de învățător** pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;
- **oferă posibilitatea de apreciere a gradului de realizare a fiecărui produs școlar** prin stabilirea nivelului de performanță (independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin) pe bază de descriptori; stabilirea nivelului mediu pentru toate produsele evaluate într-o probă de EFE nu este relevantă pentru valorificarea rezultatelor, inducând mai mult o apreciere cumulativă decât formativă; rezultatele EFE pot fi înregistrate în diagrama învățătorului, în tabelul de monitorizare etapizată a performanțelor.

Evaluări formative în etape în clasa a II-a:

la Limba română și Matematică

circa 2-3 pe parcursul fiecărui modul,
„pregătind” evaluarea sumativă
de la sfârșitul modulului;

la celelalte discipline

1 la finele fiecărui modul,
„pregătind” evaluarea sumativă
de la sfârșitul semestrului.

EVALUAREA FORMATIVĂ PUNCTUALĂ:

- **complementează EFE** în vederea asigurării caracterului continuu al evaluării formative în cadrul unității/parcursului de învățare;
- **se raportează** punctual la una dintre sub-competențele stipulate pentru unitatea respectivă de învățare;
- **este instrumentală** și presupune valorificarea a 1-2 produse selectate pentru sub-competența vizată (în funcție de contextul concret);
- **poate fi realizată atât la toată clasa de elevi, cât și diferențiat**, cu focalizare punctuală pe unii elevi, selectați în funcție de necesități individuale; formele de realizare diferențiată pot fi diverse: scrise, orale sau practice; individuale sau grupale;
- **este de tip reflexiv** și creează elevilor condiții de autoevaluare și autoreglare a învățării;
- **este ghidată de învățător** pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare;
- **oferă posibilitatea monitorizării dinamicii individuale a comportamentului performanțial al elevului** prin stabilirea nivelurilor de performanță (independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin) pe bază de descriptori; rezultatele se înregistrează în diagrama învățătorului, în cadrul monitorizării punctuale a performanțelor (selectiv), în special la Limba română și Matematică.

EVALUAREA FORMATIVĂ INTERACTIVĂ:

- **complementează EFE și EFP** în vederea asigurării caracterului continuu al evaluării formative în cadrul unității/parcursului de învățare;
- **se raportează** la obiectivele lecției;
- **se realizează** fără instrumentare (nu presupune instrument de evaluare);
- este o activitate de tip feedback:
 - emoțional (de ex.: zâmbet; gesturi de aprobare; mimică de încurajare);
 - de conținut (de ex.: ai scris corect; ai fost original; ai citit cu o intonație potrivită; ai rezolvat corect; fii atent în continuare la utilizarea liniei de dialog);
 - de activitate (de ex.: te-ai implicat; ai fost activ; ai apreciat obiectiv colegul; ai susținut atmosfera de lucru în grup; am încredere că poți să te implic; ai nevoie de un pic de curaj);

- mizează și pe autoevaluare, evaluare reciprocă;
- **este ghidată de către învățător** pe baza criteriilor, cu utilizarea cuvintelor încurajatoare, cu oferirea de descriptori; rezultatele nu se înregistrează.

2. METODOLOGIA PROIECTĂRII DIDACTICE DIN PERSPECTIVA ECD

Proiectarea demersului didactic la o disciplină școlară solicită cadrului didactic gândirea în avans a derulării evenimentelor la clasă, o prefigurare a predării, învățării și evaluării, eșalonată pe două niveluri interconținute:

- proiectarea de lungă durată (pentru un an școlar, un semestru, o unitate de învățare);
- proiectarea de scurtă durată (pentru o lecție sau altă formă de organizare, de ex., excursie).

MECD prevede atât operarea unor elemente de extindere a proiectării didactice eșalonate din perspectiva ECD, cât și optimizări care duc la anumite restrângeri. **Managerii nu vor impune imediat variantele extinse de proiectare, dar vor susține și vor promova implementarea treptată a acestora în vederea acumulării firești și armonioase a experienței.**

2.1. Proiectarea de lungă durată

Proiectul de lungă durată:

- include *antetul, administrarea disciplinei și proiectele unităților de învățare*;
- este un *document managerial* care se întocmește de către cadrul didactic la începutul anului școlar pentru fiecare disciplină de învățământ și admite operarea unor ajustări, dezvoltări pe parcursul anului, în funcție de dinamica reală a clasei de elevi;
- trebuie să constituie un *instrument funcțional* care să asigure un parcurs ritmic al conținuturilor și evaluărilor în cheia paradigmei ECD, punctat pe structura anului școlar și orientat spre realizarea finalităților curriculare de către elevii clasei;
- este oportun să poarte un *caracter personalizat* realizând o confluență a normativității didactice cu creativitatea și competența profesională a pedagogului – benefică, întâi de toate, pentru elev; proiectările de lungă durată editate pot fi folosite ca repere pentru demersul personalizat.

Cadrele didactice au dreptul să realizeze la începutul anului școlar doar proiectarea administrării disciplinei, iar proiectarea unităților de învățare (modulelor) să o realizeze pe parcurs, pe măsura finalizării implementării proiectului unității anterioare. Adoptând inițial varianta tradițională a proiectului unui modul, învățătorul o va putea completa pe parcurs în cheia extinderilor propuse, dobândind, astfel, experiența necesară pentru a realiza proiectarea unui modul ulterior în varianta extinsă din perspectiva ECD.

► **Antetul proiectului de lungă durată** va include următoarele elemente obligatorii:

- **Disciplina** – se scrie denumirea disciplinei în conformitate cu Planul-cadru.
- **Competențele specifice disciplinei** – se transcriu din curriculum disciplinar (v. *Concepția didactică a disciplinei*);
- **Bibliografie** – se listează produsele curriculare aferente disciplinei:
 - produse curriculare principale: curriculum disciplinar, MECD, manualul școlar aprobat de MECC;
 - produse curriculare auxiliare: ghiduri metodice pentru cadrele didactice, instrucțiuni metodologice, caiete de activitate independenta pentru elevi, culegeri de teste, softuri educationale.

ATENȚIE! Auxiliarele pentru elevi se vor alege de către învățători în mod judicios, ținând cont de prevederile curriculare, posibilitățile de armonizare cu manualul aprobat de MECC, necesitățile și preferințele elevilor, posibilitățile financiare ale părinților. Aceste suporturi nu sunt obligatorii, iar alegerea lor se va consulta cu managerul pentru învățământul primar. Managerul va exclude abuzul de suporturi didactice auxiliare, precum nici nu va impune procurarea unor anumite suporturi.

► **Structura proiectului de administrare a disciplinei** va avea următoarea rubricăție:

Nr. de ore/săptămână		Nr. de ore/an		

Unitățile de învățare	Nr. de ore/ modul	Evaluări			Observații
		EI	EFE	ES	

Indicații pentru completarea rubricilor

- **Nr. de ore/săptămână** – se scrie în conformitate cu Planul-cadru.
- **Nr. de ore/an** – se calculează în funcție de structura anului școlar în curs, stabilită de MECC.
- **Unitățile de învățare** – pot fi eșalonate preluând denumirile modulelor din curriculum la disciplină (v. *Repartizarea conținuturilor pe clase și unități de timp*) sau denumirile capitolelor (modulelor) din manualul aprobat de MECC pentru anul în curs.
- **Nr. de ore/modul** – se proiectează orientativ, ținând cont de: recomandările din curriculum la disciplină (v. *Repartizarea conținuturilor pe clase și unități de timp*); conținuturile respective din manual; complexitatea conținuturilor; ritmul de învățare al elevilor etc.
- **Evaluări** – se proiectează numărul de evaluări inițiale (EI), evaluări formative în etape (EFE) și evaluări sumative (ES) în cursul fiecărei unități de învățare. Astfel, cadrul didactic va putea să-și clarifice dacă repartizarea orelor pe module îi va permite să deruleze eficient procesul evaluării formative și să asigure continuitatea procesului evaluativ. Totodată, se creează o viziune de ansamblu asupra procesului didactic la disciplină.
- **Observații** – se înregistrează modificările care, eventual, vor surveni pe parcursul anului școlar.
- Cadrul didactic are libertatea de a completa tabelul *Administrarea disciplinei* cu alte rubrici care îi pot facilita activitatea de proiectare. De exemplu: poate face o demarcație între semestre și totalizări la finele fiecărui semestru și la finele anului școlar; poate include rubrica *Săptămâna* destinată repartizării orientative pe săptămâni a orelor rezervate pentru parcurgerea modulului (de ex., S₁, S₂... etc. sau prin precizarea perioadelor calendaristice).

În anexe se oferă modele orientative de proiecte ale administrării disciplinelor Limba și română (Anexa 4), Matematică (Anexa 7), Științe (Anexa 11).

► **Structura proiectului unei unități de învățare** va avea următoarea rubricăție:

Unitatea de învățare:.....

Nr. de ore alocate:.....

Sub-competențe	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Evaluare	Observații

Indicații pentru completarea rubricilor

- **Unitatea de învățare** – se trece numărul de ordine și denumirea unității în conformitate cu eșalonarea din tabelul *Administrarea disciplinei*. Proiectarea la nivelul unității de învățare poate fi realizată atât la începutul anului școlar, cât și pe parcurs – pe măsură ce se finalizează implementarea proiectului modulului anterior.
- **Nr. de ore alocate** – se trece numărul corespunzător din tabelul *Administrarea disciplinei*.
- **Sub-competențe** – în variantă schematică, se transcriu numerele de ordine ale tuturor sub-competențelor prevăzute pentru modulul dat în curriculum disciplinar (de exemplu: 3.1; 3.2; 3.3 etc.). Dacă se consideră necesar, se transcriu din curriculum.
- **Detalieri de conținut** – se eșalonează subiectele tematice pentru unități de 1-3 ore, care pot fi preluate din manualul aprobat de MECC, din lista de conținuturi din curriculum disciplinar; apoi, în funcție de specificul disciplinei, creativitatea pedagogului și alți factori, se explicitează parcursurile

elevilor la fiecare lecție – mai succint sau mai desfășurat; înscrierile din această rubrică trebuie să evidențieze formulări esențializate care se vor trece în catalogul clasei la fiecare lecție.

- **Data** – se trec datele calendaristice pentru fiecare subiect tematic indicat în coloana anterioară, ținând cont de structura anului școlar.
- **Resurse** – se indică paginile din manual și, eventual, din suporturi didactice auxiliare, pentru fiecare subiect tematic; la discreția învățătorului, pot fi notate și alte elemente (materiale didactice, forme de organizare a activităților ș.a.); la nivelul unității de învățare nu este obligatoriu de a proiecta metodele și formele activității didactice la lecții (la dorință, referințe la acest aspect pot fi făcute în detalierea conținuturilor).
- **Evaluare** – se vor indica lecțiile în cadrul cărora se proiectează: evaluarea inițială (EI); evaluarea formativă în etape (EFE); evaluarea sumativă (ES), inclusiv cea anuală (EA).
 - La început de an, semestru, modul, se proiectează o EI.
 - La disciplinele *Limba română* și *Matematică*, la finele fiecărui modul este obligatorie o ES, după care se rezervează timp pentru activități postevaluative diferențiate. Pentru un modul voluminos, pot fi proiectate două ES – una secvențială, alta finală. La celelalte discipline, ES se vor realiza doar la semestru, iar la fine de module se vor desfășura EFE.
 - Repartizarea EFE în cursul modulului se va face în corespundere cu ritmul de învățare al elevilor, alți factori eventuali. Se vor proiecta cel puțin două EFE pe parcursul finalizat prin ES.

ATENȚIE! Este important ca totalitatea produselor școlare supuse evaluării formative în etape pe parcursul unității de învățare să asigure o acoperire fidelă a sub-competențelor care vor fi vizate prin evaluarea sumativă la finele unității (conform curriculumului disciplinar, „evaluările realizate la finele modulului vor demonstra posedarea sub-competențelor” respective).

Pentru fiecare EFE se vor indica produsele selectate. De exemplu, abrevierea EFE (P1, P2) înseamnă că evaluarea formativă în etape se va realiza pe baza produselor P1 și P2 din lista produselor școlare recomandate la disciplina respectivă (Anexa 1).

- Evaluările formative punctuale (EFP) și cele interactive (EFI) au ca funcție prioritară învățarea. De aceea nu este neapărat necesar de a le proiecta la nivel de modul, dar la nivel de lecții. În cazul în care este dificil de a acoperi prin EFE toate sub-competențele vizate la modul, se admite proiectarea evaluării unor sub-competențe prin EFP. Înregistrările respective se vor face în rubrica *Observații*.

Pentru a verifica dacă produsele sunt selectate bine, se recomandă confruntarea cu sub-competențele prevăzute la modul, de exemplu, în formă tabelară (de ex. tabelele *Detalieri Evaluare* din Anexele 8, 12).

În anexe se oferă modele orientative de proiecte ale unei unități de învățare la disciplinele *Limba și literatura română* (Anexa 5), *Matematică* (Anexa 8), *Științe* (Anexa 12).

2.2. Proiectarea de scurtă durată

Proiectul didactic de scurtă durată oferă o schemă rațională a desfășurării lecției, pornind de la trei repere interconținute:

- ceea ce ne propunem să realizăm – *obiectivele lecției*;
- elementele necesare pentru a realiza ceea ce ne-am propus – *conținuturi și strategii didactice* (forme; metode, procedee și tehnici; mijloace);
- modul în care măsurăm eficiența învățării – *strategii de evaluare*.

► Tipul lecției și ECD

Elaborarea proiectului didactic începe cu încadrarea lecției în unitatea de învățare, ceea ce implică stabilirea tipului de lecție, iar tipul lecției este corelat cu tipul de evaluare care poate fi valorificat la lecție. Din perspectiva ECD, această corelare se configurează în modul următor:

- activitățile de evaluare formativă interactivă pot și trebuie să fie realizate la orice tip de lecție, vizând diferite aspecte, inclusiv cele metacognitive;
- evaluările formative punctuale se pretează cel mai bine în lecțiile de aplicare, iar evaluările formative în etape – la lecțiile de analiză-sinteză; însă, în funcție de rezervele de timp ale modulului și de alți factori, cadrul didactic poate alege o altă variantă dintre cele posibile.

► **Antetul proiectului de scurtă durată**

Antetul proiectului de lecție va fi completat cu rubrica „Strategii de evaluare” în care vor fi proiectate:

- **tipul de evaluare** (inițială/formativă interactivă/formativă punctuală/formativă în etape/sumativă);
- **instrumentul de evaluare** (probă scrisă/probă orală/probă practică/test/proiect etc.); metode, procedee și tehnici utilizate;
- **produsul(ele) evaluate** – doar în cazul evaluării instrumentale (evaluare formativă punctuală; evaluare formativă în etape).

Model 1

- **Subcompetențe:** 3.1.; 3.2 etc.
- **Obiectivele lecției:**
La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:
O₁:
O₂:etc.
- **Strategii didactice:**
 - forme:.....
 - metode, tehnici și procedee:
 - mijloace:
- **Strategii de evaluare:**
- **Bibliografie:**

Exemple de completare a rubricii *Strategii de evaluare*:

a) Strategii de evaluare:

- evaluare inițială: dictare matematică (P3); autoevaluare (grilă);
- evaluare formativă interactivă.

b) Strategii de evaluare:

- evaluare formativă punctuală: probă orală (P1); autoevaluare (procedeul cromatic);
- evaluare formativă interactivă.

c) Strategii de evaluare:

- evaluare formativă în etape: probă scrisă (P4, P6, P10); autoevaluare (grilă);
- evaluare formativă interactivă.

d) Strategii de evaluare: evaluare sumativă: test.

e) Strategii de evaluare: evaluare formativă interactivă; evaluare reciprocă (fișe).

Antetul proiectului de lecție poate fi organizat și în formă tabelară. Această formă permite explicitarea corelării elementelor incluse. Forma tabelară poate fi recomandată pentru publicații și lecții publice, dar poate fi aplicată, la discreția învățătorului, și în proiectele zilnice ale lecțiilor.

Model 2

Sub-competențe	Obiectivele lecției <i>La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:</i>	Produsul(ele) evaluat(e)	Criteriile de succes

- **Strategii didactice:**
 - forme:.....
 - metode, tehnici și procedee:
 - mijloace:
- **Strategii de evaluare:**
- **Bibliografie:**

► **Proiectarea demersului didactic al lecției**

Proiectarea lecției poate fi realizată atât în baza secvențelor instrucționale eșalonate în corespundere cu tipul lecției (tabelul 2), cât și în baza fazelor lecției cadru Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE).

Tabelul 2. Tipurile de lecție din perspectiva formării competențelor. Secvențe instructionale

<p>Lecția de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Predarea-învățarea materiei noi 4. Consolidarea materiei și formarea capacităților: la nivel de reproducere 5. Evaluarea curentă, instructivă, pentru materia nouă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de înțelegere a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) de reproducere; b) productiv 4. Evaluarea curentă, instructivă 5. Bilanțul lecției. Concluzii 6. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) productiv; b) de transferuri în alte domenii 4. Evaluarea curentă, instructivă 5. Bilanțul lecției. Concluzii 6. Anunțarea temei pentru acasă
<p>Lecția de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă 3. Analiza-sinteza materiei teoretice studiate (sistemizarea, clasificarea, generalizarea) 4. Analiza-sinteza metodelor de rezolvare studiate la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) productiv, cu transferuri în alte domenii; b) creativ 5. Evaluarea curentă, instructivă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Instrucțiuni privind realizarea lucrării de evaluare 3. Realizarea lucrării de evaluare 4. Bilanțul lecției. Concluzii 5. Anunțarea temei pentru acasă 	<p>Lecția mixtă</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea clasei 2. Verificarea temei pentru acasă. Reactualizarea cunoștințelor și a capacităților 3. Predarea-învățarea materiei noi 4. Consolidarea materiei și formarea capacităților la nivel: <ol style="list-style-type: none"> a) de reproducere; b) productiv, cu unele transferuri în alte domenii 5. Evaluarea curentă, instructivă, pentru materia nouă 6. Bilanțul lecției. Concluzii 7. Anunțarea temei pentru acasă

Gradul de desfășurare a proiectului se va decide de cadrul didactic de comun acord cu managerul responsabil pentru învățământul primar. În Anexele 15,16 se oferă exemple de proiecte de lecție având grad diferit de desfășurare.

Luând în calcul experiența ultimilor ani, generalizăm câteva **aspecte care necesită atenție în proiectarea didactică a lecției din perspectiva ECD:**

- Proiectarea juicioasă a strategiilor de evaluare.
- Echilibrarea ponderii activităților specifice ECD în contextul triadei predare-învățare-evaluare, excesul fiind la fel de nociv ca și insuficiența.
- Asigurarea unei baze solide a competențelor profesionale legate de didacticile disciplinelor, aceasta fiind premisa incontestabilă a eficienței proiectării didactice din perspectiva ECD, care trebuie să persiste în vizorul cadrelor didactice și a managerilor responsabili pentru învățământul primar.

3. TEHNOLOGII DE EVALUARE

3.1. Succesul și situația de succes

Succesul și situația de succes sunt concepte complexe și cunosc interpretări diferite.

- Din punct de vedere psihologic, succesul este o experiență de bucurie, satisfacție care se datorează faptului că rezultatul urmărit de către persoană într-o activitate a coincis cu așteptările sale sau le-a depășit. În baza acestor așteptări se formează o nouă motivație, mai puternică, care schimbă nivelul de stimă față de sine. (A. Belkin)

- Din punct de vedere pedagogic, situația de succes este un scop, organizat printr-o combinație a condițiilor în care devine posibil să se realizeze progrese semnificative în activitatea individuală sau colectivă a subiecților. Scopul principal al activității cadrului didactic constă în crearea situațiilor de succes pentru fiecare elev.

Este important să se deosebească conceptele de succes și situație de succes:

- situația de succes este o combinație de condiții care asigură succesul, iar succesul constituie rezultatul unei situații de succes.
- situația de succes se referă la modul în care cadrul didactic organizează învățarea, bucuria succesului este ceva mai subiectiv, ascuns în mare parte, dar vizibil pe din afară.

Sarcina cadrului didactic este de a oferi fiecăruia dintre elevi posibilitatea de a trăi bucuria realizării, de a-și valorifica potențialul, de a spori încrederea în sine.

Situația de succes trăită de elev:

- crește motivația pentru învățare și dezvoltă interesele cognitive, permite elevului să simtă satisfacție în cadrul activităților de învățare;
- sporește eficiența activității de învățare;
- ajută la anihilarea stărilor de teamă, nesiguranță, neîncredere în sine;
- dezvoltă inițiativa, creativitatea și sporește activismul;
- menține climatul psihologic favorabil în clasă.

3.2. Lauda – o modalitate de a consolida succesul elevilor

Copilul vine la școală cu o dorință mare de a învăța. Succesul este o sursă de forțe interne ale copilului, care generează energie pentru a depăși dificultățile și sporește dorința de a învăța. Copilul simte încredere în sine și primește o satisfacție interioară. „Succesul schimbă personalitatea. El face oamenii încrezători, le oferă demnitate. Omul descoperă în sine niște calități pozitive, pe care nici nu-și imagina că le posedă” – afirmă Joy Brothers.

Psihologii susțin că sentimentul succesului este similar sentimentului de euforie. Să presupunem că situația de succes a fost creată și copilul a atins un anumit succes. Cum să consolidăm rezultatul obținut, pentru ca data viitoare să n-o luăm de la capăt? Aici din nou putem cere ajutor de la psihologi, care menționează că lauda este cel mai puternic instrument al învățătorilor, în cazul în care acest instrument este aplicat corect. Firește, dacă din gura unui profesor vor curge doar nenumărate laude, prețul lor va fi nul.

Pe de altă parte, încă A. Camus menționa: „Un om aduce mai mult folos când este descris într-o lumină favorabilă, decât dacă este criticat fără sfârșit pentru neajunsurile sale. Fiecare persoană, în mod natural, se străduiește să demonstreze imaginea sa bună.

Cât de des ar trebui să lăudăm?

Să zicem că un profesor nu este zgârcit la laudă, iar altul, dimpotrivă, este foarte zgârcit la laudă, considerând că aceasta trebuie să fie câștigată. Într-un fel, ambii au dreptate. Probabil, această problemă trebuie să fie abordată individual de fiecare pedagog și în corespundere cu particularitățile individuale ale fiecărui copil. Un cuvânt bun poate impulsiunea copilul spre „noi fapte eroice”. Unii elevi încep să radieze de bucurie la auzul unei aprecieri binemeritate, pentru alții (dintre cei care permanent sunt lăudați) este adesea util și „un duș rece”.

„În cazul în care nu știți pentru ce să lăudați copilul, inventați un motiv!” – cu această recomandare simplă a psihiatrului și psihoterapeutului V. Levi trebuie să se înarmeze fiecare pedagog. Funcția principală a laudei constă în transmiterea încrederii pedagogului în puterile proprii ale elevului. Fiecare elev are nevoie de o evaluare pozitivă și aprobarea realizărilor lui. Doar așa putem convinge copilul să învețe și să-i creăm condițiile pentru a învăța cu plăcere.

De ce trebuie neapărat să lăudăm elevii? Pentru a aprecia eforturile depuse de elev, pentru a-l susține, a-i spori stima de sine și a-i dezvolta motivația de învățare. Aprobarea învățătorului poate face minuni! Apă, turnată la rădăcinile unei plante care se ofilește, are același efect ca și cuvântul bun al învățătorului adresat unui copil care are nevoie de sprijin și atenție. Sarcina profesorului este de a găsi mereu motive bune pentru aprecieri verbale pozitive adresate elevilor.

Menționăm câteva reguli de aur, de care trebuie să țină cont fiecare pedagog.

- **Lăudați pentru diligență!** Elevul trebuie lădat pentru efortul și străduința depusă mai degrabă decât pentru capacitatea și inteligența sa, dăruită de natură. De exemplu, un elev poate fi lădat pentru scrierea unei dictări: „Bravo! Te-ai pregătit cu sârguință, ai repetat toate regulile!” Dar nu ar fi corect în acest caz să i se spună: „Bravo! Nu ai comis nicio greșală, ai o cărturărie înăscută!”

- **Lăudați acțiunile, nu personalitatea!** Atunci când lăudăm este foarte important să apreciem acțiunile și realizările elevului, nu personalitatea lui. În caz contrar, elevul își poate forma o apreciere neobiectivă a personalității, supraapreciindu-se.
- **Desemnați în mod clar ce lăudați!** Este important ca elevul să înțeleagă pentru ce a fost lăudat, ce a fost capabil să facă bine. Lauda neargumentată are eficiență scăzută, provoacă îndoieli. De exemplu, dacă doriți să lăudați elevul la lecția de Educație plastică, puteți atrage atenția la diverse detalii ale imaginii realizate: „Ce vază frumoasă ai reușit să pictezi!”. Este recomandat să evitați fraze comune: „Ești bun! Un artist adevărat!” Dacă este cazul, încercați să accentuați complexitatea activităților realizate de către elev.
- **Lăudați cu măsura și doar când este cazul!** Lauda profesorului trebuie să fie sinceră, meritată, moderată și rezonabilă, pentru a nu provoca invidia celorlalți elevi. Laudele fără sfârșit își pierd toată valoarea și semnificația, deprind copilul cu succese ieftine. Dacă elevul va fi lăudat pentru fiecare lucru neînsemnat, el va aștepta aprobarea tuturor acțiunilor sale. Și dacă nu va primi aprecierea așteptată, va trăi o nedumerire, o frustrare. În afară de aceasta, lauda fără măsură este o cale directă spre supraapreciere, poate deveni cauza leneviei și a indiferenței.
- **Lăudați nu doar „elevii favoriți”!** În fiecare clasă se creează o ierarhie neformală, care presupune că unii elevi sunt vrednici de laudă într-o măsură mai mare decât alții. Cum să lăudăm elevii care nu se bucură de stimă în rândurile colegilor? Lauda insistentă la adresa lor poate agrava atitudinea clasei față de ei. Este important ca astfel de elevi să fie susținuți, să se acorde o atenție specială succesorilor și performanțelor obținute. Iar pentru aprecierea „favoriților” se recomandă să fie alese doar cele mai deosebite momente.
- **Opriti-vă pe o undă pozitivă!** Lauda nu trebuie să conțină reproșuri. Lăudând discipolul, trebuie să fim atenți ca să nu-l descurajăm. Un exemplu negativ în acest sens: „Ai rezolvat perfect problema! Dar la celelalte exerciții nici nu vreau să mă uit!” Evident, profesorul nu trebuia să rostească ultima propoziție.
- **Nu contrapuneți un elev întregii clase!** Nu lăudați elevul pentru o acțiune care nu este acceptată de grup, chiar dacă a făcut un lucru bun. De exemplu, cum să lăudăm un discipol la o lecție, dacă doar el a pregătit tema? Cel mai potrivit este de a face acest lucru între patru ochi. Într-un asemenea caz, lauda publică (deși este bine meritată) poate trezi atât invidia, cât și agresivitatea colegilor.
- **Lăudați fără a compara elevii între ei!** Nu se compară succesele, realizările și calitățile personale ale unui elev cu cele ale altor elevi. Nu se compară copilul nici cu copiii din clasă, nici cu copiii mai mari sau rude și cunoscuți (deoarece riscăm să reducem respectul de sine și încrederea în forțele proprii ale unuia dintre copiii comparați). De exemplu, nu se admit formulări precum: „Tudor a citit mai bine decât Ion”; „Ana se pricepe la matematică mai bine decât se pricepea sora sa, care acum este în clasa a V-a”. Comparați succesul de astăzi al copilului cu un succes sau eșec de altădată. De exemplu, spuneți că astăzi a îndeplinit sarcina mai bine decât ieri. O astfel de abordare va ghida copilului către îmbunătățirea succesorilor personale.
- **Consolidați lauda!** Laudă susținută de comunicare nonverbală (zâmbet, mimică, gesturi deschise) oferă mai multă putere și eficiență.
- **Personalizați mesajul de laudă!** Mai eficientă este lauda exprimată printr-un mesaj personalizat al cadrului didactic. De exemplu: „Mă bucur foarte mult că ai fost capabil să înveți și să povestești expresiv textul.” O asemenea laudă favorizează stabilirea unei legături mai apropiate între elev și învățător.

Lauda este un instrument foarte eficient, important și delicat în educația copiilor. O laudă rezonabilă este strâns legată de așteptări rezonabile, iar majoritatea elevilor sunt capabili să le justifice. Este important ca pedagogul să țină minte că cele mai valoroase și eficiente laude pentru elevi sunt cele meritate și moderate. Căutați motive pentru a lauda elevii și cu certitudine le veți găsi!

Lauda colectivului, recunoașterea succesului de către toți colegii este deosebit de importantă pentru fiecare elev. Fiecare copil vrea să se afirme nu doar în ochii profesorului, dar și printre colegi. În acest sens, ar fi o idee bună dacă unele realizări ale copilului ar fi lăudate de întreaga clasă sau școală. De exemplu, ovații publice pentru câștigătorii unui concurs, unei olimpiade școlare, pentru elevii ce au realizat un proiect foarte interesant.

Aducem în continuare exemple concrete de laudă.

► **Matematică**

- Ai calculat în modul cel mai rațional! Ai economisit timp și putere!
- Mă bucur că ai asociat termenii în mod convenabil, ai grijă să calculezi corect!
- Foarte bine, este o metodă potrivită de rezolvare a problemei!
- Ești bravo! Schema corectă te va ajuta să rezolvi cu succes problema!
- Excelent! Ai reușit să descoperi regula de formare a șirului numeric! Sunt sigură că poți completa corect șirul!
- Ai reușit cu succes să rezolvi problema printr-o metodă! Nu te opri aici, încearcă și a doua metodă!
- Sunt impresionată de tematica pe care ai ales-o pentru a alcătui problema! Mulți colegi vor dori să rezolve problema ta!
- Ați izbutit cooperând eficient! Fiți mândri unul de altul!
- Nu te da bătut! Citește atent condiția problemei și vei reuși!
- Ai aranjat corect numerele în coloniță, dar vreau să fii mai atentă la calcule!
- Apreciez mult efortul tău, căci ai scris corect rezolvarea problemei cu justificări, dar te rog să fii atent la scrierea rezolvării prin exercițiu!

► **Limba și literatura română**

- Interesant! Ai cules cele mai potrivite expresii!
- Deosebit! Ai poposit pe diverse tărâmurii ale imaginației!
- Perfect! Textul compunerii a fost aranjat corect în pagină, respectând scrierea cu alineate!
- Îți sunt recunoscătoare pentru munca depusă și aplicarea regulilor de ortografie studiate!
- M-ai impresionat prin străduința de a scrie caligrafic!
- Bine încheiat! Ai avut un plan bun de idei, pe care l-ai respectat!
- Bravo! Prin muncă omul le reușește pe toate! Ai reușit să alcătuești un text interesant, dar să fii atent la trecerea cuvintelor dintr-un rând în altul!
- Mă bucur că ai reușit să redai trăirile personajelor din text!
- Am rămas plăcut surprinsă de modul în care ți-ai exprimat sentimentele!
- Ne-ai frapat prin modul în care ai menținut contactul cu publicul, modelând vocea și utilizând gesturile și mimica!
- Ai redat conținutul aproape de text, sunt sigură că l-ai citit de mai multe ori! Îți mulțumesc pentru munca depusă!

3.3. Procedee de dezvoltare a spiritului de evaluare obiectivă

- *Autocorectarea sau corectarea reciprocă.* Elevul este solicitat să-și depisteze operativ unele erori în momentul realizării unor sarcini de învățare. În același timp, poate fi valorificată corectarea lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau ale colegilor constituie un pas important în conștientizarea rezultatelor obținute în procesul de învățare, constituind un prim exercițiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare.
- *Aprecierea controlată.* În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-și dea o autoapreciere, care apoi este negociată cu învățătorul sau/și colegii. Învățătorul are datoria să argumenteze și să evidențieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor propuse.
- *Aprecierea reciprocă.* Elevii sunt puși în situații de a se aprecia reciproc, fie la lucrări scrise, fie la răspunsuri orale.
- *Metoda de apreciere obiectivă a personalității* constă în antrenarea întregului colectiv al clasei în vederea evidențierii rezultatelor obținute de elevi prin utilizarea a cât mai multe informații și aprecieri – eventual, prin confruntare – în vederea formării unor reprezentări complete despre posibilitățile fiecărui elev în parte și ale clasei.

Formarea capacității de autoevaluare la elevi este strâns legată de ideea acceptării elevilor ca parteneri în actul evaluării. Elevii participă astfel la propria formare, se cunosc mai bine, fapt util pentru întreaga lor viață socială.

Valențele formative ale activităților de autoevaluare pot fi sintetizate astfel:

- ajută elevul să se implice în procesul evaluării și, în felul acesta, să conștientizeze criteriile specifice de evaluare, ceea ce îl face să înțeleagă și să aprecieze eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor, să înțeleagă semnificația calificativelor acordate de învățător;

- încurajează elevul să-și dezvolte procesele metacognitive, de autoreglare a proceselor de construire a propriilor cunoștințe;
- contribuie la formarea reflexivității asupra propriei activități, la conștientizarea conduitei și a gradului de adaptare a acesteia la cerințele învățării și activității școlare;
- devine disponibilitate în raport cu învățarea, fiind privită ca un proces de autoreglare care accelerează învățarea;
- dezvoltă o atitudine critică față de sine, ajutând elevul să-și dea seama singur de limitele sale, de poziția pe care se situează în raport cu colegii săi;
- dezvoltă capacitatea de identificare a propriilor progrese și de ameliorare a performanțelor proprii.

3.4. Instrumentarea autoevaluării în contextul ECD

ECD se înscrie în paradigma evaluării formatoare care se focalizează pe evaluarea procesului. Evaluarea procesului devine un moment central și permite un demers spiralat, dinspre elev și spre elev, prin care se asigură ameliorarea din interior a întregului sistem. Autoevaluarea este forța ce pune în mișcare demersul spiralat centrat pe elev.

Unul dintre principiile de bază ale ECD este cel al priorității autoevaluării. Anume autoevaluarea face ca ECD să nu însemne o banală schimbare a sistemului de apreciere pe bază de 10 note cu un alt sistem bazat pe 3 calificative/niveluri de performanță, dar să marcheze **o schimbare radicală de la apreciere cantitativă la apreciere calitativă**.

Autoevaluarea este o formă de organizare și apreciere reprezentând expresia unei motivații lăuntrice față de învățare. Ea are efect formativ și se raportează la diferite capacități ale elevului, în funcție de progresul realizat și dificultățile pe care trebuie să le depășească.

Elevul are nevoie să se autocunoască, fapt cu multiple implicații în plan motivațional, să posede un program propriu de învățare, să-și autoaprecieze și să-și pună în valoare propriile atitudini. Sarcina cadrului didactic este de a pregăti elevii pentru autoevaluare, de a-i face să înțeleagă criteriile după care își apreciază propria activitate.

Baza activității de autoevaluare include: dezvoltarea unei atitudini critice față de sine, activizarea proceselor de gândire, organizarea eficientă a activității mintale și practice.

Funcțiile autoevaluării sunt:

- de constatare (ce știu bine, ce știu mai puțin bine?)
- de mobilizare (am reușit să fac mult, dar la tema respectivă mai am rezerve)
- de proiectare (ca să nu am probleme în continuare, trebuie să repet următoarele).

Funcțiile date determină **condițiile necesare pentru educarea capacității de autoevaluare**:

- prezentarea sarcinii de lucru (produsului) și a criteriilor de succes;
- încurajarea elevilor pentru a-și pune întrebări legate de modul de realizare a sarcinii (conștientizarea criteriilor);
- aplicarea controlată a unor grile de autoverificare;
- încurajarea evaluării în cadrul grupului sau al clasei (evaluarea reciprocă);
- completarea unui chestionar (fișă de autoevaluare) la sfârșitul unei sarcini de lucru relevante.

De rând cu semnificațiile etalate anterior, autoevaluarea reprezintă și o metodă alternativă/complementară de evaluare care se pretează pe orice tip de evaluare în contextul ECD.

În acest sens, autoevaluarea solicită o instrumentare eficientă, iar realizarea schimbării de la aprecierea cantitativă la cea calitativă impune o reconfigurare a instrumentelor folosite pentru autoevaluare în cadrul orelor, astfel încât acestea să stăvilească obișnuința înrădăcinată de a aprecia doar cât știe elevul și să favorizeze o nouă abordare – saltul de la *cât* la *cum*. Pentru exemplificare, contrapunem:

abordări cantitative	abordări calitative
Cât ai realizat din cele propuse?	Cât de mulțumit/satisfăcut ești de realizarea sarcinii?
Apreciază-ți rezultatele obținute.	Apreciază-ți modul în care ai realizat sarcina.
Cum ți-a reușit sarcina? (foarte bine; bine; suficient)	Cum ți-a reușit sarcina? (independent; ghidat; cu sprijin)

Atenționăm cadrele didactice la necesitatea diversificării procedeelelor folosite pentru exprimarea opiniei elevilor în contextul instrumentelor de autoevaluare. Utilizarea în permanență a culorilor semaforului

induce elevilor asocieri nedorite, de exemplu: „astăzi am primit verde”; „am realizat sarcina pe roșu” etc. Important este ca elevul să se învețe a-și aprecia comportamentul performanțial (independent, ghidat, cu sprijin) și să fie motivat pentru a-și spori nivelul. Pot fi create multiple alternative eficiente și aplicabile de rând cu procedeul cromatic. De exemplu: sublinierea/bifarea/încercuirea cuvântului respectiv; colorarea cu creionul simplu a uneia dintre trei imagini pe care sunt scrise nivelurile; reprezentarea nivelului conform unui cod dat (figuri geometrice, litere etc.) etc.

3.5. Tehnologia evaluării sumative orale (ESO)

Evaluarea orală reprezintă o formă a conversației evaluative prin care învățătorul urmărește determinarea cantitativă și calitativă a performanțelor elevilor.

Evaluarea sumativă orală (ESO) este la fel de importantă ca și forma scrisă a evaluării sumative și are drept scop verificarea gradului de posedare a competențelor de comunicare orală:

- perceperea corectă a mesajului audiat, citit, auzit în limitele standardelor de conținut;
- utilizarea în contexte noi, necunoscute a vocabularului însușit;
- producerea mesajelor orale, în variate contexte.

În clasa a II-a, ESO se va proiecta și realiza la disciplinele:

- Limba română (maternă)
- Limba română (alolingvi)
- Limba rusă (maternă, de instruire)
- Limba bulgară/ucraineană/găgăuză
- Limba străină

ATENȚIE! Evaluarea sumativă orală (ESO) este parte integrantă a evaluării sumative (ES). Proba scrisă și cea orală cumulează sub-competențele de evaluat în contextul ES. În catalog se va fixa calificativul pentru fiecare probă separat.

ESO se proiectează și se realizează pe parcursul semestrului, ținând cont de necesitățile și particularitățile elevilor clasei, precum și de specificul disciplinei. Pot fi desfășurate în cadrul unui modul (nu este obligatoriu să se desfășoare la sfârșitul modulului), vizând o anumită finalitate.

ESO poate fi realizată prin: interviuri, expuneri orale, dialoguri, comunicări orale, chestionări orale, conversații, prezentări.

► Proiectarea ESO:

- Se alege produsul școlar care va fi supus evaluării, prin raportare la sub-competențele selectate în proiectarea de lungă durată. De exemplu, produsele pentru ESO la Limba română se vor alege dintre cele referitoare la: *Comunicare orală, Lectura, Lectura particulară* (a se vedea Anexa 1.).
- Se elaborează carduri cu itemi de evaluare a produsului.
- Se elaborează fișa de înregistrare a rezultatelor: diagramă, grilă.

► Cardul:

- constituie un instrument de evaluare sumativă și conține o sarcină pe care elevul o efectuează în mod expres, timp de 5-7 minute de pregătire.
- prezintă o situație semnificativă¹ bazată pe elementul spontaneității; spontaneitatea determină acțiunea prin care elevul realizează o sarcină asemănătoare activităților cotidiene, în care transferă în viață cele învățate la lecții.
- este elementul care deosebește evaluarea formativă de cea sumativă prin situația spontană sau semnificativă.

► Un posibil model al procedurii de organizare:

- 7 elevi vor extrage cardul pe care este imprimat un text necunoscut pentru ei;
- elevii se aranjează într-un grup sub formă de cerc sau la câteva (2-3) mese unite pe o linie, nu neapărat în fața clasei;
- se acordă timp de pregătire (5-7 minute), apoi fiecare elev prezintă sarcina întregului grup; prezentarea fiecărui elev trebuie să dureze cel mult 2 minute;
- învățătorul înregistrează în diagrama sa calificativul acordat, apoi îl întreabă pe elev ce calificativ merită;
- învățătorul demonstrează calificativul înregistrat și îl compară cu al elevului;

¹ reprezintă o situație din viață, constituită din mai multe situații-problemă și având un caracter inter/transdisciplinar [9].

- învățătorul este decidentul calificativului; în cazul în care nu coincide cu calificativul elevului, argumentează în baza descriptorilor; deoarece evaluarea sumativă „sanctionează performanța”, ultimul cuvânt este al învățătorului;
- după ce au prezentat acești 7 elevi, vine rândul următorilor.

ATENȚIE! Organizarea ESO are loc în funcție de numărul elevilor în clasă. Dacă în clasă sunt mai mult de 20 de elevi, atunci învățătorul poate realiza ESO timp de 2 ore.

► **Ce pot face ceilalți elevi în timp ce are loc proba de evaluare sumativă orală?**

- Poate fi organizat atelierul de lectură/discuție/creație • Citesc în cartea de lectură • Completează fișa de lectură • Creează o imagine pentru un text literar • Lucrează cu o fișă, căutând informații în internet • Privesc (cu căști) un desen animat și rezolvă „Explozia stelară” • Privesc (cu căști) un desen animat și completează apoi o agendă de înțelegere a filmului • Rezolvă integrale • Rezolvă sarcini pentru elevi isteți • Lucrează la un poster comun • Fac ordine în portofoliu • Își evaluează propriul portofoliu • Își aleg sarcini de la *panoul curioșilor* sau *panoul Vreau să știu* •

► **Abordarea conținutală a ESO**

Exemplul 1. Produsul P18: Textul (literar/ nonliterar) citit la prima vedere

Sarcini pentru card: Citirea unui text pregătit de către învățător, timp de un minut.

Grila de evaluare (a învățătorului)

Numele, prenumele elevului	Data		
	1. Citește cursiv, fluid textul.	2. Articulează corect toate cuvintele.	3. Respectă intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.

Exemplul 2. Produsul P28: Prezentarea unui text literar cunoscut

Pe card se propune titlul textului și algoritmul de prezentare: 1) Numește titlul și autorul textului. 2) Este o narațiune, dialog, descriere? 3) Cine sunt personajele? 4) Când are loc acțiunea? 5) Unde are loc acțiunea? 6) Care sunt momentele principale ale textului? 7) Ce atitudine am față de faptele personajelor? 8) Care este ideea principală?

Exemplul 3. Produsul P22: Textul literar povestit

Sarcini pentru card: 1) Anunță titlul și autorul textului. 2) Povestește introducerea textului. 3) Povestește încheierea textului. 4) Povestește momentul în care personajul... 5) Povestește momentul în care se descrie personajul. 6) Povestește fragmentul îndrăgit. 7) Povestește fragmentul în care se spune despre timpul și spațiul în care a avut loc acțiunea.

4. PROCESAREA ȘI INTERPRETAREA DATELOR EVALUĂRII ÎN CLASA A II-A

Procesarea datelor evaluării în clasa a II-a se realizează în:

- *documente școlare*: catalogul clasei; portofoliul elevului; dosarul personal al elevului; tabelul de performanță școlară a elevului;
- *instrumente de monitorizare a performanțelor*, de exemplu: diagrame de monitorizare a performanțelor; registre de înregistrare a performanțelor; fișe de observare; fișe de evaluare; scale de evaluare; fișe de monitorizare a progresului; agende; seturi de întrebări; interviul; chestionarul; ghidul de conversație/planul de dezbateri; protocolul de observare; liste/inventare de control/raportare; portofoliul; studiul de caz; grila de observare; lista de control/de verificare; scara/scala de clasificare a performanțelor individuale ale elevului.

MECD accentuează principiul flexibilității în alegerea instrumentelor de monitorizare a performanțelor, susținând abordarea personalizată în vederea unei funcționalități reale.

4.1. Înregistrarea calificativelor

În clasa a II-a, se vor atribui calificative doar la evaluările sumative la Limbă română și Matematică: la sfârșit de unitate de învățare (sau secvențială) și la final de semestru, an școlar (a se vedea tabelul 1).

- Cadrele didactice au obligația de a înregistra calificativele acordate la *evaluările sumative* în catalogul clasei și în agendele elevilor.
- La sfârșitul anului școlar, calificativele finale pentru fiecare disciplină se înregistrează în catalogul clasei și în agendele elevilor.
- Calificativele finale se trec în dosarul personal și în tabelul de performanță al elevului - în dreptul disciplinelor *limba română și matematică*.
- Promovarea elevilor în clasa a III-a se va realiza prin cuvântul *promovat* înscris în dosarul personal și în catalogul clasei la fiecare elev în parte, în conformitate cu cerințele.

4.2. Procedul „R” - RECUPERARE

Principiul motivării pentru învățare, principiul succesului și al corelării evaluărilor formative cu cele sumative condiționează o învățare fără eșec, astfel încât în sensul evaluării pozitive nu se va folosi calificativul insuficient.

În cazurile excepționale, când se constată elemente de nereușită (motiv de boală, abandon școlar, absențe motivate/nemotivate) se va recurge în mod obligatoriu la activități de recuperare. Învățătorul va realiza un plan de recuperare, coordonat cu șeful comisiei metodice sau directorul-adjunct pentru învățământ primar (Anexa 17). Se recomandă a informa părinții, sub semnătură, despre planul de recuperare.

Recuperarea se realizează timp de o săptămână după revenirea elevului (sau din momentul stabilirii planului de recuperare).

În catalog, în dreptul numelui elevului nu se menționează niciun calificativ pe perioada recuperării. După realizarea repetată a evaluării sumative (de ex., a unui test clonat), în ziua recuperării se înregistrează calificativul respectiv. În catalog, la rubrica *Notă* se scrie: *Recuperare*.

Ce facem dacă elevul a lipsit înainte de evaluarea sumativă?

- Nu se recomandă a-l încadra imediat după revenire în evaluarea sumativă. Aceasta ar putea să-i sporească riscurile de nereușită.
- Se recomandă să se ofere proba/testul doar în cazul în care elevul acceptă.
- Se va lua în considerare doar rezultatul acceptat de elev.
- În caz contrar, se intervine după procedul „R” (Recuperare).

4.3. Stabilirea calificativelor. Conversia punctajului

• Pentru stabilirea calificativului la evaluările sumative în clasa a II-a se folosește procedura conversiei punctajului acumulat, în conformitate cu ponderea punctajului acumulat în punctajul maxim al probei de evaluare:

La sfârșit de modul (sau unității secvențiale de conținut):	La final de an școlar:
<ul style="list-style-type: none"> • 100% - 81% din probă corespunde calificativului foarte bine; • 80% - 61% din probă corespunde calificativului bine; • 60% - 40% din probă corespunde calificativului suficient. 	<ul style="list-style-type: none"> • 100% - 81% din probă corespunde calificativului foarte bine; • 80% - 56% din probă corespunde calificativului bine; • 55% - 33% din probă corespunde calificativului suficient.

Aceste recomandări metodologice sunt valabile atât pentru probele de evaluare sumativă orale, cât și pentru cele scrise în clasa a II-a. Evaluările sumative pot fi realizate pe baza de instrumente diferite (teste docimologice, probe scrise/practice, proiecte de grup etc.).

• Pentru stabilirea calificativului la finele semestrului 1 și la finele semestrului 2 la disciplinele Limba română și Matematică, cadrul didactic va realiza media calificativelor atribuite elevului la evaluările sumative din semestru, după următorul procedeu de conversie a calificativelor în punctaj:

- pentru calificativul **Foarte bine (FB)** se vor atribui **3 puncte**;
- pentru calificativul **Bine (B)** se vor atribui **2 puncte**;
- pentru calificativul **Suficient (S)** se va atribui **1 punct**.

Tabelul 3. Exemple de realizare a mediei semestriale la Limba română în clasa a II-a, sem. 1.

		Pe parcursul sem.1							Media semestrială
Ex. 1	Calificative	B	B	FB	FB	B	FB	FB	FB
		Conversie în punctaj	2	2	3	3	2	3	3
Ex.2	Calificative	B	B	S	B	FB	FB	B	B
	Conversie în punctaj	2	2	1	2	3	3	2	$2 + 2 + 1 + 2 + 3 + 3 + 2 = 15$ $15 : 7 \approx 2,14 \approx 2 \rightarrow$ Bine

• Pentru stabilirea calificativului la finele clasei a II-a, la disciplinele Limba română și Matematică, cadrul didactic va realiza media calificativelor atribuite elevului la finele fiecărui semestru, conform aceluiași procedeu de conversie a calificativelor în punctaj.

Tabelul 4. Exemple de stabilire a calificativului final la disciplina Matematică, clasa a II-a

		Sem. 1	Sem. 2	Media anuală
Ex. 1	Calificative	FB	B	FB
		Conversie în punctaj	3	2
Ex. 2	Calificative	S	B	B
	Conversie în punctaj	1	2	$1 + 2 = 3$ $3 : 2 \approx 1,5 \approx 2 \rightarrow$ Bine

4.4. Verificarea probelor de evaluare sumativă

Verificarea se realizează în funcție de instrumentul de evaluare aplicat. În cazul unui test, se fac însemnări pe grila docimologică, în corespundere cu tipul respectiv de item (de exemplu: L 0 1 2, L 0 2, L1(A)). În cazul evaluării reciproce, elevilor li se poate propune o variantă accesibilizată, de exemplu: $\frac{3}{4}$ (3 din 4 puncte). Pentru itemii realizați corect se poate folosi bifa .

Erorile comise doar se subliniază sau se încercuiesc. Elevilor li se va oferi posibilitatea de autocorectare la lecția destinată recuperării, ameliorării și dezvoltării.

4.5. Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor

Diagrama de monitorizare a performanțelor elevilor constituie un instrument de colectare a datelor evaluărilor de către cadrul didactic la fiecare disciplină. La diagrama pe disciplină se atașează lista produselor și a criteriilor de succes recomandate la disciplina respectivă.

Pentru respectarea principiului libertății în alegerea instrumentelor de monitorizare a performanțelor, se recomandă a aborda structura diagramei și modalitățile de înregistrare a datelor în manieră personalizată, în funcție de necesități și posibilități diverse, fără a prejudicia funcționalitatea în contextul ECD. Managerii responsabili pentru învățământul primar **nu vor impune forme și structuri unice, dar vor urmări și vor promova eficiența instrumentelor** alese de cadrele didactice.

Ca variante posibile de completare, se recomandă înregistrarea performanțelor prin cuvinte (deplin sau abreviat într-un mod convenabil) sau folosind procedeu cromatic, de exemplu după cum se prezintă în tabelul 5.

Tabelul 5. Variante de înregistrare a performanțelor elevilor în diagrama învățătorului

Nivelurile de performanță	Descriptorii de performanță	Înregistrare prin:	
		abrevieri	culori
<i>independent</i>	corect; complet; coerent; fără ezitări; indicând un nivel de performanță <i>foarte bun</i> (fără a scrie calificativul <i>foarte bine</i>)	<i>ind.</i>	<i>verde</i>
<i>ghidat de învățător</i>	cu greșeli mici; cu incompletitudini mici; cu incoerențe mici; cu ezitări mici, depășite ca rezultat al ghidării (întrebărilor orientative) oferite de învățător; indicând un nivel de performanță <i>bun</i> (fără a scrie calificativul <i>bine</i>)	<i>ghid.</i>	<i>galben</i>

cu mai mult sprijin	cu greșeli; cu incompletitudini; cu incoerențe; cu ezitări depășite ca rezultat al sprijinului (indicațiilor, explicațiilor) oferit de învățător; indicând un nivel de performanță <i>suficient</i> (fără a scrie calificativul <i>suficient</i>)	<i>spr.</i>	<i>roșu</i>
----------------------------	--	-------------	-------------

Se consideră oportune următoarele trei componente structurale intercondiționate ale diagramelor pe discipline, care permit o abordare eșalonată a procesului de monitorizare:

- I. Monitorizarea etapizată a performanțelor;
- II. Monitorizarea punctuală a performanțelor (selectiv);
- III. Sinteza performanțelor.

Structura de trei componente a diagramei se recomandă, cu precădere, pentru deținătorii gradelor didactice superior și unu. Celelalte cadre didactice pot opta pentru variante reduse, cea minimală fiind *II. Monitorizarea punctuală a performanțelor (selectiv)*.

► **Monitorizarea etapizată a performanțelor se recomandă pentru toți elevii pe parcursul anului școlar, în cadrul evaluărilor formative în etape la disciplină** – se înregistrează nivelurile de performanță în raport cu fiecare produs școlar evaluat (prin cuvinte/abrevieri/culori).

În funcție de disciplină, sau după preferința învățătorului, pot fi completate tabele separate pe module, pe semestre sau un tabel anual.

Înregistrarea în tabele separate pe module este convenabilă în cazul disciplinelor Limba română și Matematică, când numărul evaluărilor formative în etape pe an este mai mare.

Exemplu Tabel modular	Datele evaluărilor formative în etape								
	ELEV: Produsele evaluate								
	1.								
	2.								

Înregistrarea în tabele pe semestre sau într-un tabel anual este potrivită în cazul disciplinelor cu un număr de 1-2 ore săptămânal, când evaluările formative în etape se realizează doar la fine de module și, astfel, sunt 2-4 evaluări formative în etape pe parcursul unui semestru.

Exemplu Tabel anual		Semestrul 1						Semestrul 2					
	EFE	Modulul 1			Modulul 2			Modulul 3			Modulul 4		
	ELEV: Produsele evaluate												
	1.												
	2.												

Indicații pentru completare:

- Înscrierile vizând evaluările formative în etape și produsele evaluate se vor corela cu proiectarea didactică de lungă durată. Astfel, numărul de evaluări formative în etape, numărul produselor și produsele propriu-zise se vor decide de către cadrul didactic în mod individual, ținând cont de recomandările MECD. În concluzie, numărul de coloane și organizarea lor în tabel poate fi diferită la diferite cadre didactice, în funcție de proiectele de lungă durată personalizate.
- Produsele evaluate se vor înscrie în tabelul dat conform listei produselor recomandate la disciplină (a se vedea Anexa 1), de exemplu: P1, P9 etc.
- În fiecare casetă din dreptul numelui unui elev se va înregistra nivelul de performanță al elevului vizând produsul respectiv (*independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin*) în conformitate cu descriptorii (tabelul 5). Modalitatea de înregistrare poate fi diferită: cuvinte, abrevieri sau culori.

În Anexa 9 se oferă un exemplu de înregistrare pe parcursul unui modul la Matematică, în Anexa 13 – un exemplu de înregistrare pe parcursul unui semestru la Științe.

➤ **Monitorizarea punctuală a performanțelor se recomandă a fi realizată:**

- în special la **Limba română și Matematică** (învățătorul are libertatea de a alege și alte discipline, după necesitate și posibilitate);
- pe **parcursul anului școlar, în cadrul evaluărilor formative punctuale, în mod selectiv**: pentru anumite produse și anumiți elevi.

Pe parcursul lecțiilor și în cadrul monitorizării etapizate a performanțelor, învățătorul identifică produsele care ridică dificultăți unor anumiți elevi (cei ce demonstrează nivel minim și, posibil, mediu). Pe aceste produse și pe acești elevi se focalizează monitorizarea punctuală:

- produsul evaluat și criteriile de evaluare/de succes;
- lista elevilor monitorizați;
- referințe calendaristice (zilele sau lunile în care s-a desfășurat monitorizarea punctuală);
- performanțele individuale conform descriptorilor: independent, ghidat de învățător, cu mai mult sprijin (înregistrate prin cuvinte/abrevieri/culori).

II. MONITORIZAREA PUNCTUALĂ (selectiv). Limba română, clasa a II-a

Produsul școlar evaluat: P20. Poezia recitată

Criteriile de evaluare: C1. Anunță titlul și autorul poeziei.
C2. Recită toate versurile.
C3. Rostește corect și clar cuvintele.
C4. Recită expresiv.
C5. Folosește mimica și gesturile.

Exemplu

Elev	Perioada				
	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Ianuarie
1. Cernei Laura					
2.					

Notă: Înregistrările (prin abrevieri/cuvinte/culori) pot fi completate (la discreția învățătorului) prin precizarea criteriului/criteriilor care solicită ameliorare, recuperare sau dezvoltare (de ex., pe caseta roșie poate fi precizat: C2, C4, C5).

➤ **Sinteza performanțelor este oportună la finele anului școlar, prin raportare la competențele specifice disciplinei și produsele corespunzătoare:**

- competențele specifice disciplinei și, corespunzător, lista de produse școlare prin care a fost evaluată pe parcursul anului fiecare competență;
- lista elevilor;
- nivelurile individuale atinse în mod preponderent (cel mai frecvent) pe parcursul anului, conform descriptorilor (reprezentate prin abrevieri/culori/cuvinte, la discreția cadrului didactic); aceste date se vor obține prin sinteza datelor fiecărui elev din cadrul Monitorizării etapizate a performanțelor.

În Anexe se propun exemple de sinteză a performanțelor la Limba română (Anexa 6), Matematică (Anexa 10), Științe (Anexa 14).

Note:

- *Datele din Sinteza performanțelor se trec în Tabelul de performanță, rubricile pe discipline (a se vedea Anexa 18).*
- Înregistrările (prin abrevieri/cuvinte/culori) pot fi completate (la discreția învățătorului) prin precizarea produsului/produselor care solicită ameliorare, recuperare sau dezvoltare. *Aceste completări pot ghida cadrul didactic în completarea rubricii „Recomandări/arii de dezvoltare” în Tabelul de performanță școlară (a se vedea Anexa 18).*

4.6. Tabelul de performanță școlară

Tabelul de performanță școlară este un instrument de monitorizare a performanțelor elevului și reprezintă o sinteză a rezultatelor obținute pe parcursul anului de studii. Este un document obligatoriu pentru toți elevii claselor primare din Republica Moldova. Tabelul dat (Anexa 18) etalează performanțele individuale ale elevului în corespundere cu finalitățile curriculare, cu produsele școlare supuse evaluării pe parcursul anului școlar și cu descriptorii de performanță.

Se completează de către învățătorul-diriginte și cadrele didactice, specialiști la disciplinele școlare (eventual: limba străină, educația muzicală, educația plastică, educația fizică).

Se prezintă părinților sau reprezentanților legali ai acestora și elevului:

- la începutul anului școlar, dirigințele familiarizează părinții cu tabelul (în baza descrierii date în MECD), pentru a-i cunoaște cu performanțele posibile de atins de către copil pe parcursul clasei a II-a; de exemplu, familiarizarea poate fi realizată la ședința cu părinții sau oferind o copie a tabelului (necompletat);
- la finele anului școlar (15-30 mai), părinților li se oferă tabelul completat, cu semnătura dirigințelui; părintele semnează tabelul și îl întoarce dirigințelui;
- administrația instituției aplică ștampilă și semnătură după semnătura părintelui;
- documentul autentificat se păstrează în dosarul personal al elevului; părinții au dreptul să primească o copie a documentului autentificat.

Tabelul de performanță constituie o informație veridică pentru transferul elevului în altă instituție de învățământ.

În Tabelul de performanță se conține **rubrică Copilul la școală**. Dirigințele **va completa prin bifare** rubrica dată, realizând o sinteză în baza observării comportamentului copilului în diferite contexte ale vieții școlare, în activitățile curriculare și extracurriculare. În continuare, **va înregistra** în tabelul rezervat **calificativele** acordate elevului la finalizarea clasei a II-a.

În rubricile pe discipline, dirigințele și specialiștii **vor bifa modul prioritar în care elevul a demonstrat pe parcursul anului fiecare competență specifică** stipulată în curriculumul disciplinar, realizând o sinteză a performanțelor în baza diagramei de monitorizare a performanțelor și a observării comportamentului elevului: independent; ghidat de învățător; cu mai mult sprijin.

Pe ultima linie a fiecărui tabel disciplinar se listează activități de învățare și evaluare desfășurate pe parcursul anului școlar (conform listei produselor școlare recomandate la disciplină), pentru a crea o imagine mai amplă despre formarea elevului. Aceste liste se prezintă în regim de familiarizare și nu presupun operare (nu se fac sublinieri, bifări etc.)

La final, dirigințele poate propune recomandări/arii de dezvoltare.

În cazul în care elevul învață conform unui plan educațional individualizat, dirigințele are libertatea și responsabilitatea de a interveni cu modificări corespunzătoare în completarea tabelului.

BIBLIOGRAFIE

1. Codul Educației al Republicii Moldova, Chișinău 2014, nr.152 din 17.07.2014, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.319 – 324, art.nr.614 din 23.11.2014.
2. Concepția Evaluării rezultatelor școlare. Pâslaru Vl, Achiri I., coord., IȘE: Chișinău, 2006.
3. Curriculum școlar, Clasele I-IV, Chișinău, 2010.
4. Curriculumul pentru disciplina LIMBA STRĂINĂ I. Clasele II-IV, 2010.
5. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori în clasele I-II* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.623 din 28 iunie 2016).
6. *Evaluarea criterială în bază de descriptori. Clasa a II-a. Ghid metodologic* (aprobat la Consiliul național pentru curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.256 din 28 aprilie 2017).
7. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I (ediția a II-a, actualizată și completată)* (ediția I aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; ediția a II-a aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017).
8. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a* (aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.70 din 05 septembrie 2017).

9. Bocoș M., Jucan D. *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*. Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007.
10. Darling-Hammond, L., Aness, J., Falk, B, *Authentic Assessment in Action. Studies of School sand Students at Work*, Teachers College Press, Columbia University, 1995.

11. (de) Hadji Ch. *L'évaluation, règles du jeu. Des intentions aux outils*. Paris: ESF, 1989.
12. Houart, M. *Evaluer des compétence... Oui mais comment ?* - 2001 Département Éducation et technologie (UNamur). Versiune electronică. <https://pure.fundp.ac.be/ws/files/1029351/64322.pdf>
13. Manolescu, M. (coord). *Evaluare în învățământul primar. Aplicații - matematică*. București: Editura Fundației Culturale D. Bolintineanu, 2002.
14. Manolescu, M. *Evaluarea școlară - un contract pedagogic*, București, 2002.
15. Marin M. *Didactici interactive în învățământul primar*, Chișinău, 2013.
16. Meyer, G. *De ce și cum evaluăm. (traducere)*. Iași, Editura Polirom, 2000, 192 p.
17. Minder, M. *Didactica funcțională. Obiective, strategii, evaluare. (traducere)*. Chișinău, Editura Cartier Educațional, 2003, 412 p.
18. Mons, N., Toczek, M.-C., West, A., Barkouss S. *L'évaluation des élèves par les enseignants dans la classe et les établissements : réglementation et pratiques. Une comparaison internationale dans les pays de l'OCDE*. Disponible sur le site du Cnesco : <http://www.cnesco.fr>
19. Morrissette, J. *Manières de faire l'évaluation formative des apprentissages : analyse interactionniste du savoir-faire d'enseignantes du primaire*. Sarrebruck (CH): Les Éditions universitaires européennes, (2010).
20. Pogolșa, L., Bucun, N. (coord.). Chicu, V., et al. *Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor prin disciplinele de studiu*. Chișinău: IȘE, 2014, 585 p.
21. Pogolșa, L., Marin, M. (coord. șt.) Marin, M., Gaiciuc, V., Achiri, I., Popovici, A., State, D., Agafian, R. *Evaluare criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa I. Ghid metodologic*. IȘE, Chișinău, 2015, 86 p.
22. Potolea, D., Neacșu, I., Manolescu, M. *Metodologia evaluării realizărilor școlare ale elevilor. Ghid metodologic general*. București, 2011.
23. Potolea, D., Manolescu, M. *Teoria și practica evaluării educaționale. Proiectul pentru Învățământul Rural*. București, 2005.
24. Ungureanu D., *Teroarea creionului roșu. Evaluarea educațională*, Editura Universității de Vest, 2001.
25. (de) Vecchi, G. *Evaluer sans dévaluer et évaluer les compétences*. Paris, Editura Hachette Education, 2011.

26. Амонашвили, Ш.А. *Воспитательная и образовательная функция оценки учения*. М, 1984
27. Болотов, В.А., Вальдман И.А., Ковалёва Г.С., Пинская М.А. *Российская система оценки качества образования: главные уроки. (аналитический обзор)*. Accesat <http://www.rtc-edu.ru/resources/publications/94>
28. Воронцов, А.Б. *Организация контрольно-оценочной деятельности в образовательном процессе основной школы (методические рекомендации)* http://sch1133.mskobr.ru/files/voroncov_kniga_kod.pdf
29. Логвина, И., Рождественская Л. *Пособие для учителя Инструменты формирующего оценивания в деятельности учителя-предметника*. accesat <http://www.narva.ut.ee/sites/default/files/nc/oppevahend.pdf>
30. Цукерман, Г. А., Елизарова Н. В. *О детской самостоятельности* // Вопр. психол. 1990. № 6. С. 37 – 44.
31. Цукерман, Г.А. *Оценочная самостоятельность как цель школьного образования.*// Материалы семинара «Система оценки качества знаний младших школьников в условиях безотметочного обучения» от 28.03.2003. <http://modern.ed.gov.ru/themes/basic/materials-document.asp?folder=1471&matID=1873>
32. Цукерман, Г.А. *Оценка без отметки* - М., Рига 1999, tsukerman_g.a.otsenka_bez_otmetki.pdf

PRODUSE RECOMANDATE ȘI CRITERII DE SUCCES. CLASA A II-A

Limba și literatura română

Produse recomandate		Criteria de succes
<i>Comunicare orală</i>		
P1	Informații prezentate succint	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezint în 3-4 enunțuri informațiile importante la tema propusă. 2. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite. 3. Expun coerent și clar gândurile.
P2	Situația de comunicare (prezentarea orală)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema propusă. 2. Expun coerent și clar fiecare gând. 3. Respect ordinea ideilor. 4. Utilizez cuvintele și expresiile potrivite. 5. În timpul prezentării privesc colegii mei.*¹
P3	Lectura imaginilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc obiectele și acțiunile din imagine. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, pe baza celor observate în imagine. 3. Expun coerent și clar fiecare gând. 4. Intitulez potrivit imaginea.
P4	Compoziția (oral). Textul compoziției	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrivesc titlul compoziției. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind expresii plastice. 3. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere. 4. Evit repetările de cuvinte. 5. Respect ordinea ideilor. 6. Expun cursiv textul alcătuit oral.
P5	Compoziția (oral). Expunerea orală a textului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Expun coerent și clar fiecare gând. 2. Respect ordinea ideilor. 3. Expun cursiv textul alcătuit oral.
P6	Partea de vorbire	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebarea potrivită cuvântului selectat. 2. Precizez ce exprimă (arată, denumește).
P7	Partea de propoziție	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebarea potrivită. 2. Explic ce cuvânt determină. 3. Identific partea de propoziție.* 4. Subliniez potrivit partea de propoziție identificată.
P8	Mesajul argumentativ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alcătuiesc un enunț care exprimă clar opinia mea. 2. Expun coerent și clar fiecare gând. 3. Respect ordinea ideilor. 4. Folosesc cuvinte adecvate subiectului în discuție.
P9	Mini-proiectul în grup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Contribui activ la discuțiile de grup. 2. Accept și îndeplinesc toate sarcinile. 3. Pun în discuție idei și contribui cu informații relevante. 4. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți. 5. Urmăresc respectarea cerințelor și a timpului propus. 6. Pot să spun clar cu ce am contribuit.
P10	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.
<i>Comunicarea scrisă</i>		
P11	Compoziția (scris)/ Redactarea textelor proprii cu și fără repere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tematica/cerința propusă. 2. Alcătuiesc propoziții dezvoltate, folosind reperele date. 3. Respect părțile textului: introducere, cuprins, încheiere. 4. Expun coerent și clar fiecare gând. 5. Evit repetările de cuvinte. 6. Respect regulile de scriere și de punctuație. 7. Potrivesc titlul compoziției/textului propriu. 8. Urmăresc aranjarea în pagină a unui text scris (titlul, alineate).

1 Aici și în continuare, asteriscul semnifică: pe parcursul anului.

P12	Scrisul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iau poziția corpului, mâinii, caietului. 2. Respect forma și mărimea literelor. 3. Respect spațiul și înclinația uniformă. 4. Urmăresc aranjarea în pagină. 5. Scriu cu acuratețe.
P13	Propoziția alcătuită și scrisă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema/cerința propusă. 2. Ordenez corect cuvintele în propoziție. 3. Respect regulile de scriere și de punctuație.
P14	Dialogul scris	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema/cerința propusă. 2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog. 3. Respect regulile de scriere și de punctuație. 4. Respect aranjarea în pagină specifică dialogului (linia de dialog).
P15	Bilețelul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect părțile componente ale bilețelului. 2. Utilizez formula de adresare. 3. Scriu data. 4. Alcătuiesc conținutul conform temei propuse. 5. Utilizez formula de încheiere. 6. Respect ordinea ideilor. 7. Respect regulile de scriere și de punctuație. 8. Urmăresc aranjarea în pagină.
P16	Caietul meu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Caietul meu are aspect plăcut. 2. Scrierea este lizibilă. 3. Caietul este completat îngrijit. 4. Respect așezarea în pagină, spațiile între litere, cuvinte, teme.
<i>Lectura</i>		
P17	Citirea cu voce a unui text cunoscut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cursiv, fluent, conștient textul. 2. Pronunț corect fiecare cuvânt. 3. Articulez corect toate cuvintele. 4. Citesc expresiv, cu intonația potrivită.
P18	Textul (literar/nonliterar) citit la prima vedere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cursiv, fluid textul. 2. Articulez corect toate cuvintele. 3. Respect intonația impusă de conținut și de semnele de punctuație.
P19	Textul analizat (în limita standardelor)* (Receptarea mesajului scris (citirea/lectura))	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc conștient și corect. 2. Delimitez timpul și locul acțiunii. 3. Desprind trăsăturile fizice și morale ale personajelor. 4. Formulez ideile principale. 5. Folosesc cuvintele și expresiile nou-învățate. 6. Expun coerent și clar gândurile.
P20	Poezia recitată	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul poeziei. 2. Recit toate versurile. 3. Rostesc corect și clar cuvintele. 4. Recit expresiv. 5. Folosesc mimica și gesturile.
P21	Mijloacele artistice (identificare)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific comparația/ personificarea. 2. Explic sensul expresiei identificate. 3. Utilizez expresia în alt context (la solicitare).
P22	Textul literar povestit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul textului. 2. Redau conținutul textului. 3. Utilizez cuvinte cheie. 4. Folosesc cuvinte noi, expresii potrivite din text. 5. Expun coerent și clar fiecare gând.

P23	Personajul literar caracterizat/ obiectul descris	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific personajul literar/ obiectul. 2. Utilizez algoritmul propus pentru descriere. 3. Exprim atitudinea / opinia proprie față de personajul/ obiectul descris. 4. Expun coerent și clar gândurile. 5. Utilizez limbajul corespunzător.
P24	Planul de idei (elaborare)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez ideile principale pentru fiecare fragment delimitat. 2. Ordonez logic ideile textului.
<i>Scrisul</i>		
P25	Transcriere de text	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transcriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P26	Dictarea (scrierea după dictare)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P27	Cuvinte cu ortograme	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific ortograma/cuvântul ce conține grupuri de litere. 2. Stabilesc regula de scriere corectă a cuvântului/ortogramei. 3. Propun exemple similare.
<i>Lectura particulară</i>		
P28	Prezentarea unui text literar cunoscut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc titlul, autorul textului. 2. Redau succint conținutul. 3. Exprim atitudinea proprie față de personaje. 4. Formulez învățătura/ideea textului. 5. Expun clar și coerent gândurile.
P29	Prezentarea unei cărți citite	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc titlul, autorul, editura, anul ediției. 2. Redau succint conținutul. 3. Exprim gândurile și sentimentele proprii față de carte. 4. Formulez concluzii.* 5. Expun coerent și clar gândurile.*
P30	Agenda de lectură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Completez grila/componentele agendei. 2. Exprim impresiile proprii despre carte. 3. Formulez clar și corect ideile. 4. Respect regulile ortografice și de punctuație.

Matematică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Scrierea numerelor naturale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră. 2. Scriu numerele folosind cifre/litere. 3. Respect cerințele de scriere corectă.
P2	Calcul oral în baza unui exercițiu dat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Calculez în minte. 2. Scriu răspunsul. 3. Efectuez proba (la necesitate).
P3	Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție cerința. 2. Determin operația pe care trebuie s-o efectuez. 3. Calculez în minte. 4. Scriu răspunsul.
P4	Calcul în coloniță	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aranjez corect numerele în coloniță. 2. Efectuez calcule și scriu fiecare cifră a rezultatului. 3. Efectuez proba (la necesitate).
P5	Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ exercițiul: Conține paranteze? Ce operații aritmetice sunt? 2. Formulez regula corespunzătoare. 3. Aplic regula și indic ordinea efectuării operațiilor deasupra semnelor operațiilor în exercițiu.

P6	Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Determin ordinea efectuării operațiilor. 2. Efectuez calculele. 3. Scriu răspunsul.
P7	Rezolvarea ecuațiilor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Precizez componenta necunoscută a operației. 2. Formulez regula aflării componentei necunoscute. 3. Aplic regula și scriu exercițiul de rezolvare. 4. Calculez. 5. Efectuez proba. 6. Scriu răspunsul.
P8	Rezolvarea problemelor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție problema. 2. Precizez care este condiția și care este întrebarea problemei. 3. Scriu schema problemei. 4. Scriu rezolvarea prin exercițiu. 5. Scriu răspunsul problemei.
P9	Rezolvarea problemelor compuse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc problema. 2. Precizez care este condiția și care este întrebarea problemei. 3. Scriu schema problemei. 4. Elaborez planul de rezolvare a problemei. 5. Scriu rezolvarea cu plan/ cu justificări/ prin exercițiu. 6. Scriu răspunsul problemei.
P10	Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lecturez descrierea situației de problemă. 2. Reformulez descrierea ca o problemă de matematică. 3. Organizez datele într-o formă potrivită. 4. Elaborez un plan de rezolvare. 5. Efectuez rezolvarea mental sau scris. 6. Scriu răspunsul.
P11	Formularea problemelor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ cu atenție suportul dat pentru formularea problemei. 2. Îmi imaginez o situație potrivită. 3. Aleg date potrivite (dacă este necesar). 4. Formulez condiția problemei. 5. Formulez întrebarea problemei.
P12	Formarea șirurilor de numere după o regulă dată	<ol style="list-style-type: none"> 1. Înțeleg regula. 2. Aplic regula și scriu șirul.
P13	Completarea șirurilor de numere/ forme geometrice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ cu atenție șirul. 2. Descopăr regula de formare. 3. Aplic regula și completez șirul.
P14	Recunoașterea formelor geometrice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observ forma geometrică. 2. Îmi amintesc denumirea ei. 3. Notez răspunsul conform cerințelor.
P15	Efectuarea măsurărilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg instrumentul de măsurare potrivit. 2. Aleg unitatea de măsură potrivită. 3. Efectuez măsurarea. 4. Scriu rezultatul obținut.
P16	Determinarea valorii de adevăr a unei propoziții matematice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Mă întreb dacă este adevărat sau fals. 3. Notez răspunsul conform cerințelor.
P17	Exercițiu lacunar (cu numere/ semne lipsă)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Determin conform cerințelor numărul/semnul care lipsește. 3. Completez exercițiul.
P18	Enunț lacunar (cu numere/ cuvinte lipsă)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc cu atenție. 2. Determin conform cerințelor fiecare număr/cuvânt care lipsește. 3. Completez enunțul.

P19	Completarea tabelelor/ schemelor	1. Observ cu atenție tabelul/schema. 2. Formulez o întrebare referitoare la caseta care trebuie completată, folosind terminologia matematică. 3. Răspund la întrebare și completez caseta. 4. Dacă este necesar, continui în mod analog.
P20	Colaborarea în echipă	1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.
P21	Caietul meu	1. Caietul meu are aspect plăcut. 2. Scrierea este lizibilă. 3. Caietul este completat îngrijit.

Științe

Produse recomandate		criterii de succes
P1	Comunicarea orală/ scrisă a informației științifice	1. Expun informația. 2. Respect succesiunea ideilor. 3. Utilizez limbajul științific.
P2	Descrierea unor corpuri/relații/stări/ fenomene din natură	1. Observ obiectul descrierii. 2. Respect algoritmul pentru descriere. 3. Găsesc asemănări și deosebiri . 4. Expun informația coerent și clar. 5. Utilizez limbajul științific.
P3	Clasificarea elementelor naturii	1. Stabilesc criteriul pentru clasificare. 2. Triez/ordonez/grupez elementele propuse. 3. Denumesc clasa obținută.
P4	Compararea corpurilor din natură	1. Stabilesc corpurile pentru comparare. 2. Găsesc asemănările și deosebirile. 3. Formulez concluzii. 4. Expun clar și coerent gândurile. 5. Utilizez limbajul științific.
P5	Ordonarea, gruparea unor obiecte/feno- mene/evenimente	1. Stabilesc criteriul pentru ordonare/grupare. 2. Ordonez/grupez. 3. Formulez concluzii.
P6	Comunicarea obser- vațiilor efectuate, informațiilor selectate/ citite	1. Expun coerent și clar fiecare gând. 2. Respect succesiunea logică. 3. Prezint informații referitoare la subiect. 4. Utilizez limbajul științific.
P7	Realizarea unor experimente simple	1. Respect regulile de securitate. Respect algoritmul propus. 2. Prezint/descriu etapele experimentului. 3. Formulez concluzii. Manifest interes și disponibilitate.
P8	Înregistrarea grafică (tabel, schemă, fisă de observare) a observațiilor efectuate	1. Identific modalitatea de completare. 2. Stabilesc informația obținută prin observare/lectură/ analiză. 3. Înregistrez datele în tabel. 4. Concluzionez/prezint cele scrise.
P9	Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte	1. Identific acțiunile/schimbările/ consecințele/efectele. 2. Formulez clar opinia/poziția proprie. 3. Argumentez coerent. 4. Respect succesiunea logică. 5. Utilizez limbajul științific.

P10	Utilizarea unor instrumente de măsurare (citirea termometrului, calendarului, ceasului).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg instrumentul potrivit. 2. Efectuez măsurarea. 3. Înregistrez rezultatele măsurării cu indicarea unităților de măsură. 4. Prezint rezultatele măsurării.
P11	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Educația moral-spirituală

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Mesajul oral	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez clar mesajul. 2. Respect ordinea ideilor. 3. Argumentez/dezvolt ideea principală. 4. Utilizez vocabularul corespunzător.
P2	Personajul textului/situației/cazului dat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Numesc virtuțile și viciile personajului. 2. Le caracterizez în cuvinte proprii. 3. Argumentez opinia/atitudea față de acest personaj.*
P3	Studiul de caz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Explic ghidat situația /cazul (cauze, consecințe, comportamente). 2. Formulez clar opinia/ poziția proprie. 3. Argumentez opinia formulată.
P4	Sărbători calendaristice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Denumesc sărbătoarea calendaristică. 2. Descriu tradițiile legate de această sărbătoare. 3. Respect succesiunea ideilor. 4. Exprim clar și concis fiecare gând.
P5	Comunicarea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect subiectul/tematica. 2. Expun coerent și clar fiecare gând. 3. Respect succesiunea logică. 4. Utilizez limbajul corespunzător.
P6	Implicarea în acțiuni comunitare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific probleme în care aș putea să mă implic. 2. Caut ghidat modalități de implicare. 3. Stabilesc împreună cu colegii un plan de acțiuni și reguli concrete. 4. Manifest interes. 5. Respect planul de acțiuni și regulile propuse.
P7	Mini-proiectul în grup (contribuția mea)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Contribui activ la discuțiile de grup. 2. Accept și îndeplinesc toate sarcinile. 3. Ajut direct grupul cu idei bune. 4. Urmăresc respectarea cerințelor și a timpului propus. 5. Pot să spun clar cu ce am contribuit.
P8	Mini-proiectul în grup (cooperarea)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilesc împreună cu colegii tematica, volumul proiectului și timpul în care îl vom realiza. 2. Pun în discuție idei și contribui cu informații relevante 3. Îi încurajez pe ceilalți membri ai grupului, să-și pună în discuție ideile. 4. Permit tuturor membrilor grupului să-și pună în discuție ideile. 5. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți. 6. Îi ascult pe ceilalți și completez atunci când cred că ideea mea este deosebită și valoroasă.
P9	Mini-proiectul în grup (produsul)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conținutul produsului de grup este potrivit cerințelor. 2. Produsul de grup arată deosebit. 3. Produsul este clar, ușor de înțeles.

P10	Mini-proiectul în grup (prezentarea produsului)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect cerințele de prezentare. 2. Prezint pe scurt mini-proiectul. 3. Argumentez clar și pe scurt. 4. Formulez concluzii. 5. Utilizez limbajul adecvat/specific. 6. Prezint clar și convingător.
P11	Adoptarea de reguli și respectarea lor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Explic ghidat situația/cazul. 2. Formulez reguli. 3. Argumentez necesitatea respectării regulilor. 4. Manifest interes și disponibilitate.
P12	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Educația muzicală

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Interpretarea cântecului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunosc cuvintele și melodia cântecului. 2. Cunosc/redau corect elementele limbajului muzical. 3. Interpretez expresiv cântecul: <ol style="list-style-type: none"> a) Redau cu gestul mâinii linia melodică. b) Improvizuez/execut mișcări de dans potrivite ritmului melodiei. c) Acompaniez ritmic melodia la tobă/tamburină/clopoței/trianglu etc. 4. Respect poziția corpului în timpul interpretării.
P2	Audiția creației muzicale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect regulile de audiere. 2. Cunosc/recunosc titlul și compozitorul. 3. Determin evenimentele sonore. 4. Determin/descopăr/stabilesc caracterul muzicii în fiecare eveniment sonor. 5. Îmi exprim impresiile despre creație.
P3	Caracterizarea creației muzicale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audiez/vizionez creația muzicală în varianta de interpretare propusă. 2. Numesc titlul (denumirea) creației (lucrării). 3. Numesc compozitorul, autorul versurilor, cine interpretează. 4. Determin caracterul melodiei (cantabil, dansant, de marș). 5. Determin instrumentele muzicale care se evidențiază. 6. Caracterizez emoțiile, sentimentele, exprimate de melodie. 7. Argumentez în ce momente din viață poate să sune această creație muzicală.
P4	Improvizarea melodiilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aleg un instrument muzical (tobiță, tamburină, clopoței, xilofon, triangu etc.). 2. Creez un ritm/un acompaniament ritmic după melodia/modelul propus. 3. Interpretez ritmul/acompaniamentul ritmico-timbral. 4. Transmit emoții prin această improvizare.
P5	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Educația plastică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Lucrări și compoziții plastice realizate prin utilizarea diverselor materiale, instrumente și tehnici de artă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez materialele/ustensilele corespunzătoare. 3. Realizez subiectul plastic prin tehnica studiată, obținând expresivitatea plastică în pictură. 4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).

P2	Lucrare plastică utilizând creioanele colorate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez corespunzător creioanele de diferite culori. 3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P3	Lucrare plastică utilizând acuarela/ guașul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Potrivesc culorile corespunzător subiectului/temei/celor reprezentate. 3. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P4	Lucrare plastică utilizând culoarea ca element de limbaj plastic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Obțin prin amestecuri cromatice culori binare/nuanțe/tonuri. 3. Combin reușit/corespunzător/adecvat culorile în lucrare. 4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P5	Lucrare plastică utilizând punctul/liniile	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez punctul/liniile ca elemente decorative. 3. Construiesc motive decorative. 4. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P6	Lucrare plastică utilizând forma ca element de limbaj plastic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Obțin forme spontane prin diferite tehnici și procedee. 3. Utilizez diferite forme plastice/spațiale îmbinate într-o compoziție. 4. Execut lucrarea cu acuratețe. 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P7	Compoziție plastică	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Utilizez materialele / ustensilele corespunzătoare. 3. Combin reușit tehnicile de realizarea compoziției. 4. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic). 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P8	Compoziție în materiale naturale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema plastică și subiectul. 2. Combin/utilizez reușit materiale naturale. 3. Accentuez centrul compoziției prin tehnicile/materialele alese. 4. Execut lucrarea cu acuratețe. 5. Realizez subiectul într-un mod individual și creativ.
P9	Prezentarea lucrării ²	<ol style="list-style-type: none"> 1. Explic cum am respectat tema plastică și subiectul. 2. Argumentez ce materiale / ustensile am folosit. 3. Explic cum am utilizat tehnica studiată.
P10	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Educația tehnologică

Produse recomandate		Criterii de succes
P1	Proiect de confecționare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Descriu etapele tehnologice de confecționare; 2. Comentez aspectul estetic; 3. Explic de ce sunt utile articolele. 4. Prezint schița grafică și modelul decorativ proiectat;
P2	Articole tradiționale ³	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selectez pânza/materialul necesar; 2. Păstrez în condiții potrivite materialele și ustensilele; 3. Respect normele de igienă și protecție a muncii.
P3	Confecționare de lucrări ⁴	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selectez și păstrez în condiții adecvate materialele și ustensilele necesare. 2. Respect etapele tehnologice. 3. Utilizez schițe, scheme și diferite tehnici de lucru. 4. Realizez lucrarea cu acuratețe. 5. Respect normele de igienă și protecție a muncii. 6. Finisez articolul.

P4	Evaluarea lucrărilor confecționate ⁵	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apreciez cât este de estetică lucrarea. 2. Explic dacă se respectă tradiția populară. 3. Explic dacă s-au respectat etapele tehnologice. 4. Explic cât de calitativ este produsul. 5. Respect terminologia specifică.*
----	---	---

Educația fizică

Produse recomandate		Criteria de succes
P1	Exerciții de front și formații	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific modelul de mișcare. 2. Execut exerciții de front și formații. 3. Respect regulile de acțiune individuală și în comun.
P2	Exerciții cu caracter aplicativ (mers, alergări, sărituri etc.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Înțeleg exercițiul. 2. Execut acțiunea (alergarea, aruncarea, prinderea etc.). 3. Respect regulile de securitate. 4. Manifest insistență, curaj, răbdare.
P3	Exerciții de dezvoltare fizică generală (EDFG)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect poziția inițială. 2. Execut exercițiile de DFG. 3. Respect tehnica securității.
P4	Exerciții de atletism (săritură, alergare)	<ol style="list-style-type: none"> 24. Respect poziția corpului. 25. Manifest rezistență. 26. Respect tehnica securității. 27. Manifest insistență, curaj, răbdare.
P5	Exerciții din gimnastica de bază (rostogoliri, atârănări, semisfoară etc.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect poziția corpului. 2. Execut exercițiile propuse. 3. Manifest insistență, curaj, răbdare. 4. Respect regulile de securitate.
P6	Jocul sportiv / jocul dinamic / ștafete	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect regulile jocului/ștafetei. 2. Execut tehnica elementelor jocului/ștafetei. 3. Manifest respect pentru adversar. 4. Respect tehnica securității.
P7	Aruncarea mingii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect poziția corectă a corpului. 2. Arunc corect mingea în țintă. 3. Respect regulile de securitate.
P8	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Limba străină (primul an de studiu)

Produse recomandate		Criteria de succes
P1	Recunoașterea sunetelor, a grupurilor de sunete, a cuvintelor, a enunțurilor simple în mesajul scris și oral	<ol style="list-style-type: none"> 1. Recunosc sunetul, cuvântul și grupul de cuvinte în în mesajul audiat și scris. 2. Rostesc direct articulat și clar cuvinte și grupuri de cuvinte din mesajul audiat și scris. 3. Recunosc cuvinte, sintagme într-un text necunoscut.
P2	Răspunsuri la întrebări	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific sensul întrebării. 2. Alcătuiesc un enunț clar și adecvat. 3. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.
P3	Dialogul Alcătuirea unui dialog scurt și simplu la tema propusă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect tema/cerința propusă. 2. Utilizez formulele de inițiere, de menținere și de încheiere a unui dialog. 3. Alcătuiesc enunțuri simple corespunzătoare situației după un model. 4. Pronunț corect cuvintele.

P4	Formularea unor răspunsuri și întrebări simple, adecvate unei situații, text, tablou, dialog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formulez întrebări simple la tema propusă. 2. Alcătuiesc întrebări simple în bază de text informativ/dialog. 3. Răspund la întrebări de tipul: Cine? Ce? Cum este? Ce face? Când? Unde? 4. Utilizez corect structura enunțului interogativ/ enunțiativ.
P5	Descrierea orală sau scrisă a unei persoane/imagini, oral sau scris în baza unui suport de cuvinte și întrebări	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect cerința propusă. 2. Utilizez vocabularul adecvat. 3. Construiesc propoziții simple, gramatical corecte pe bază de întrebări sau suport de cuvinte cunoscute. 4. Pronunț/scriu corect fiecare cuvânt.
P6	Citirea cu voce a unui text cunoscut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Citesc corect, fluent. 2. Pronunț corect fiecare cuvânt. 3. Respect intonația adecvată sensului textului.
P7	Redarea conținutului unui dialog, text cunoscut citit/ audiat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul textului. 2. Asociez corect unele informații din text cu documente iconografice (imagini, plan). 3. Respect ordinea cronologică a evenimentelor din text. 4. Povestesc textul simplu. 5. Utilizez cuvinte cheie din text/dialog pentru a reda conținutul.
P8	Reproducerea unor poezii, cântece simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul poeziei. 2. Recit toate versurile. 3. Pronunț corect sunetele și grupurile de sunete. 4. Recit cu intonație și expresivitate.
P9	Conversație	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prezint clar, corect, fluent informația. 2. Folosesc un vocabular adecvat și variat. 3. Formulez răspunsuri succinte. 4. Reproduc corect sunetele, grupurile de sunete, enunțurile simple.
P10	Monologul Prezentarea unui monolog succint la tema propusă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utilizez cuvintele corespunzător situației expuse. 2. Construiesc corect gramatical propoziții simple. 3. Expun clar fiecare gând.
P11	Transcriere/Copiere a enunțurilor simple a textului de mică extindere din manual	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect semnele diacritice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P12	Scrierea după dictare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect semnele diacritice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
P13	Scrierea unei scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz), mesaje electronice, cărți poștale scurte și simple (de aniversare, de felicitare etc.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respect structura scrisorii. 2. Expun logic și coerent gândurile. 3. Utilizez vocabularul corespunzător situației expuse. 4. Respect semnele diacritice și de punctuație.
P14	Lectura imaginilor	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identific obiectele, acțiunile din imagine. 2. Utilizez vocabularul adecvat. 3. Alcătuiesc propoziții simple și clare. 4. Respect ordinea ideilor. 5. Intitulez imaginea.

P15	Alcătuirea unor enunțuri simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Folosesc cuvintele de reper sau imaginile propuse. 2. Ordonez corect cuvintele în propoziție. 3. Selectez și asociez enunțul simplu și scurt cu imaginile corespunzătoare. 4. Articulez corect fiecare sunet, cuvânt.
P16	Povestirea unui text scurt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anunț titlul și autorul textului. 2. Utilizez vocabularul corespunzător. 3. Expun clar și coerent fiecare gând. 4. Respect succesiunea logică a secvențelor.
P17	Comunicarea orală. Formularea propozițiilor simple	<ol style="list-style-type: none"> 1. Folosesc regulile învățate în alcătuirea mesajului oral. 2. Selectez și asociez enunțul simplu și cu imaginile corespunzătoare. 3. Expun corect și clar gândurile. 4. Utilizez formule de politețe, vocabularul corespunzătoare conținutului tematic, a situației.
P18	Colaborarea în echipă	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mă implic. 2. Sunt receptiv(ă) la ideile colegilor. 3. Argumentez cu calmitate propriile idei.

Anexa 2

EXEMPLE DE PRODUSE OPȚIONALE. CLASA A II-A

Limba română: Rebusul • Mesajul scris • Minireferatul • Harta textului • Graficul emoțiilor • Portretul cuvântului • Profilul personajului • Reportajul • Scrisoare personajului literar

Matematică: Numărare cu startul, finalul și pasul dat, în ordinea precizată • Schimb de bani • Formularea regulii de formare a unui șir de numere/forme geometrice/rezultate ale unor măsurări • Scheme-lanț de calcule • Forme geometrice, desenate/modelate • Proiect

Anexa 3

100 DE CUVINTE ÎNCURAJATOARE PENTRU UN COPIL

1. Ai meritat! 2. Acum am înțeles! 3. Adevărată operă! 4. Admirabil! 5. Ai ajuns la culmea potențialului tău! 6. Ai atins noi performanțe! 7. Ai făcut un lucru unic! 8. Ai parcurs kilometrul în plus! 9. Ai pornit spre succes! 10. Azi te prezinți la nivel internațional! 11. Bine făcut! 12. Bine gândit! 13. Bine organizat! 14. Buna alegere! 15. Ce îmbunătățire! 16. Ce încurajator! 17. Celui care muncește nu-i este niciodată rușine! 18. Convingător! 19. Creativ! 20. Crede în forțele tale! Ai curaj! 21. Dai dovadă de multă înțelepciune! 22. Dai dovada de o gândire profundă! 23. Data viitoare va fi mai ușor! 24. De apreciat! 25. De neuitat! 26. De văzut! 27. Deosebit! 28. Din ce în ce mai bine! 29. E cazul să aplaudăm! 30. Emoționant! 31. Este o plăcere când tu te descurci așa de bine! 32. Ești în frunte! 33. Ești bine pregătit! 34. Ești grozav și rezultatul e pe măsură! 35. Ești hotărât să ajungi la perfecțiune! 36. Ești mult mai bun astăzi! 37. Ești pe drumul cel bun! 38. Ești și tu surprins, nu-i așa? 39. Remarcabil! 40. Eu te știu luptător! 41. Excelent! 42. Excepțional! 43. Extraordinar! 44. Extrem de bine! 45. Fabulos! 46. Fantastic! 47. Fascinant! 48. Fenomenal! 49. Fermecător! 50. Foarte drăguț! 51. Foarte plăcut! 52. Formidabil! 53. Genial! 54. Grea treaba, dar bine făcută! 55. Grozav! 56. Îmi faci meseria mai plăcută! 57. Impecabil! 58. Impresionant! 59. Încântător! 60. Încrede-te în tine și vei reuși! 61. Incredibil! 62. Inteligent! 63. Interesant! 64. Îți merge minte! 65. La fix! 66. Lăudabil! 67. Lucru de excepție! 68. Mă bucur! 69. Mai bine ca oricând! 70. Marcant! 71. Matur răspuns! 72. Merita discutat! 73. Minunat! 74. N-am cuvinte! 75. Nemaipomenit! 76. Nu iuta că ești o ființă deosebită, că ești unică/unic! 77. Nu-i rău! 78. Onorată de răspuns! 79. Părinții tai vor fi mândri de tine! 80. Perfect! 81. Performant! 82. Performanță olimpică! 83. Plăcut! 84. S-a născut o stea! 85. Se întrevește rezultatul! 86. Senzațional! 87. Serioasă treaba! 88. Sigur că vei reuși ce ți-ai propus! 89. Splendid! 90. Știam ca poți să o faci! 91. Sunt mândru de tine! 92. Sunt mulțumit! 93. Super! 94. Tare de tot! 95. Te susțin! 96. Te descurci bine! 97. Te-ai depășit pe tine însuși! 98. Te-ai străduit! 99. Uimitor! 100. Unicat!

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a (orientativ)

Competențele specifice:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare
2. Perceperea mesajului citit/audiat prin receptarea adecvată a universului emoțional și estetic al textelor literare și utilitatea textelor nonliterare
3. Utilizarea scrisului ca tehnică psihomotrică și ca abilitate de exprimare a gândurilor
4. Aplicarea conceptelor și a terminologiei lexicale, fonetice, morfologice și sintactice în structurarea mesajelor comunicative
5. Manifestarea interesului și a preferințelor pentru lectură

Bibliografie:

1. *Curriculum școlar, clasele I-IV*. Chișinău: Lyceum, 2010.
2. *Ghid de implementare a curriculumului*. Chișinău: Lyceum, 2011.
3. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a*. MECC, 2017.
4. N. Cubreacov, M. Buruiană, S. Cotelea, A. Ermicioi ș.a. *Limba română, manual pentru clasa a II-a*. Chișinău: Știința, 2015.

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an ¹
7	238

Unitățile de învățare	Nr. ore	Evaluări			Observații
		EI	EFE	ES	
<i>Semestrul 1</i>					
1. Școala	24	1	2	2 (probă orală și test)	
2. Toamna	22	1	2	1 (test)	
3. Familia mea	20	1	2	2 (probă orală și test)	
4. Lumea vietăților	20	1	2	1 (test)	
5. Iarna	27	1	2	1 (test)	
<i>Total semestrul 1</i>	<i>113</i>	<i>5</i>	<i>10</i>	<i>7 (5 scrise, 2 orale)</i>	
<i>Semestrul 2</i>					
6. În lumea poveștilor	20	1	2	2 (probă orală și test)	
7. Îndemnuri	22	1	2	1 (test)	
8. În luptă cu iarna	21	1	2	1 (test)	
9. Primăvara	24	1	2	1 (test)	
10. Hristos a înviat!	14	1	2	1 (test)	
11. În prag de vacanță	24	1	2	2 (probă orală și test) + 1 anuală (test)	
<i>Total semestrul 2</i>	<i>125</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>8</i> <i>7 (5 scrise, 2 orale) + 1</i> <i>anuală (scris)</i>	
<i>Total an</i>	<i>238</i>	<i>11</i>	<i>22</i>	<i>15</i> <i>14 (10 scrise, 2 orale) + 1</i> <i>anuală (scris)</i>	

¹ Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

**PROIECT DIDACTIC AL UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a (orientativ)**

MODULUL 2. Toamna

Nr. de ore alocate: 22

Sub-comp.	Detalii de conținut	Nr.ore	Data	Evaluare	Observații
	Textul „Cum începe toamna” după Marin Preda			EI	
	• Receptarea și explorarea textului	1			
	• Planul de idei al textului	1			EFP (P1)
	• Intonarea propozițiilor. Punctul. Semnul întrebării	1			EFP (P13)
	• Exerciții de dezvoltare a competențelor comunicative scrise	1			EFP (P13, P27, P8)
	Textul „Puișorii” de Emil Gârleanu				
	• Receptarea și explorarea textului	1			EFP (P17)
	• Să dezlegăm tainele textului! Vocabularul textului. Cuvinte cu sens opus	1			
	• Familia de cuvinte. Exerciții aplicative	1			
1.1	Tainele cărții				
1.4.	• Textul „Toamna” de Spiridon Vangheli.	1			EFP (P3)
2.7	• Textul „Toamna” de Emil Gârleanu. Poezia „Toamna la bunelul” de D. Matcovshi				
1.12.	• Agenda de lectură, creație, atitudine	1		EFE (P29, P30)	
2.1					
2.3.	Intonarea propozițiilor. Semnul exclamării	1			
2.4.	Poezia „Toamna” de Octavian Goga				
2.5.	• Versificația: poezia, strofa, versul. Rima.	1			
2.10.	• Exersări de comparare a structurii poeziei cu structura textului în proză				
5.4.					
3.1.	• Explorarea textului	1			EFP (P20)
3.2	Atelier de creație				
3.5.	• Povestire orală după un șir de ilustrații:	1			
2.8.	• <i>O lecție...</i>				
4.7.	• Organizarea textului redactat. Desfășurarea ideilor într-un plan simplu	1			
4.8.					
1.15.	• Exerciții de postscriere a textului creat	1			EFP (P13)
5.5.	Textul „Cioc! Cioc! Cioc!” după Emil Gârleanu				
5.6.	• Receptarea și explorarea textului	1			
	• Planul de idei. Exerciții aplicative	1			
	Evaluare formativă (oral)	1		EFE (P29, P3, P30)	
	Tainele cărții				
	Poezia „Balada unui greier mic” de George Topârceanu. Sensurile cuvintântului: cuvinte cu sens opus / cuvinte cu sens asemănător; cu sens propriu / figurat; mijloace artistice: comparația / personificarea (intuitiv)	1			
	Oră de sinteză integrativă	1			
	Evaluare sumativă	1		ES	
	Activități diferențiate de postevaluare	1			

III. SINTEZA PERFORMANTELOR. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-A (diagrama învățătorului)

Competențele specifice:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare
2. Perceperea mesajului citit/audiat prin receptarea adecvată a universului emoțional și estetic al textelor literare și utilitatea textelor nonliterare
3. Utilizarea scrisului ca tehnică psihomotrică și ca abilitate de exprimare a gândurilor
4. Aplicarea conceptelor și a terminologiei lexicale, fonetice, morfologice și sintactice în structurarea mesajelor comunicative
5. Manifestarea interesului și a preferințelor pentru lectură

ELEV:	Competențele specifice disciplinei				
	Produsele evaluate				
	1	2	3	4	5
	P1-P5, P8-P10	P17-P24	P11-P16, P25	P6, P7, P26, P27	P28-P30
1.					
2.					

Anexa 7

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. MATEMATICĂ, CLASA A II-a (orientativ)

Competențele specifice:

1. Identificarea și utilizarea conceptelor matematice și a limbajului matematic în situații diverse.
2. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în contexte variate.
3. Rezolvarea și formularea de probleme, utilizând achizițiile matematice.
4. Explorarea/investigarea unor situații-problemă reale sau modelate, integrând achizițiile matematice și cele din alte domenii.

Bibliografie>

1. *Curriculum școlar, clasele I-IV*. Chișinău: Lyceum, 2010.
2. *Ghid de implementare a curriculumului*. Chișinău: Lyceum, 2011.
3. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a*. MECC, 2017.
4. Ursu, L.; Lupu, I.; Iasinschi, I. *Matematică. Manual, clasa a II-a*. Chișinău: Prut, 2015.
5. Ursu, L. *Matematică. Teste de evaluare sumativă, clasa a II-a*. Chișinău: Prut, 2017.

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an ¹
4	136

Unitățile de învățare	Nr. ore	Evaluări			Observații
		EI	EFE	ES	
<i>Semestrul 1</i>					
1. <i>Repetăm cu sârguință, învățăm cu ușurință</i> Recapitularea și sistematizarea conținuturilor învățate în clasa I	8	1			
2. <i>Adunăm rezervând și scădem împrumutând</i> Adunarea și scăderea numerelor naturale, până la 100	24	1	2	1	

¹ Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

3. <i>Înmulțim cu hărnicie, împărțim cu dărnicie</i> Înmulțirea și împărțirea tabelară	28	1	2	1	
<i>Total semestrul 1</i>	60	3	4	2	
<i>Semestrul 2</i>					
3. <i>Înmulțim cu hărnicie, împărțim cu dărnicie</i> Înmulțirea și împărțirea tabelară	34	1	3	1	
4. <i>Calculăm și rezolvăm cu istețime</i> Operații aritmetice cu numere până la 100	20	1	2	1	
5. <i>Modelăm creativ, măsurăm inventiv</i> Elemente intuitive de geometrie și măsurări	12	1	2	1	
6. <i>Culegem roadele învățării</i> Recapitulare finală	10			1 (A)	
<i>Total semestrul 2</i>	76	3	7	4	
<i>Total an</i>	136	6	11	6	

Anexa 8

PROIECT DIDACTIC AL UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE MATEMATICĂ, CLASA A II-a (orientativ)

MODULUL 4. *Calculăm și rezolvăm cu istețime* (Operații aritmetice cu numere până la 100)

Nr. de ore alocate: 20

Sub-competențe	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse <i>nr.pag. manual</i>	Evaluare	Obs.
3.1.	Cantitatea, prețul costul: • Predare-învățare	1		98-99	EI	
3.2.	• Consolidare-dezvoltare	1				
3.3.	Probleme despre cumpărare-vânzare:					
3.4.	• Predare-învățare	1		100-101		
3.5.	• Consolidare-dezvoltare	1				
3.6.	Cine seamănă culege:					
3.7.	• Aplicare	1		102-103	EFE (P12, P9, P10, P11)	
	• Analiză-sinteză	1				
	• Activități diferențiate	1				
	Rezolvarea problemelor compuse prin exercițiu:					
	• Predare-învățare	1		104-105		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	Ordinea efectuării operațiilor în exerciții cu paranteze:					
	• Predare-învățare	1		106-107		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	Ordinea efectuării operațiilor în exerciții fără paranteze:					
	• Predare-învățare	1		108-109		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	Ordinea efectuării operațiilor:					
	• Aplicare	1		110-111		
	• Consolidare-dezvoltare	1				
	Cine seamănă, culege:					
	• Aplicare	1		112-115	EFE (P6, P3, P19, P9, P11)	
	• Analiză-sinteză	1				
	• Activități diferențiate	1				
	Evaluare sumativă	1		Test	ES	
	Activități diferențiate de postevaluare	1		Fișe diferențiate		

Detalii Evaluare

Evaluări formative în etape		Evaluare sumativă (test)
1.	Produse: P12: Formarea șirurilor de numere după o regulă dată P9: Rezolvarea problemelor compuse P10: Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule P11: Formularea problemelor	Sub-competențe: 1.1. Utilizarea elementelor de limbaj matematic aferent conceptelor de număr natural, operație aritmetică. 1.2. Efectuarea operațiilor aritmetice în exerciții cu 2 operații, cu și fără paranteze, explicând ordinea efectuării operațiilor. 1.3. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora pentru: compunerea și descompunerea numerelor; aflarea unor numere necunoscute în exerciții. 1.4. Completarea unor succesiuni de numere asociate după reguli simple, indicate sau identificate prin observare. 1.5. Rezolvarea problemelor cu plan sau cu justificări, prin exercițiu. 1.6. Formularea de probleme pornind de la: enunț incomplet; schemă; operații aritmetice; exercițiu; tematică. 1.7. Investigarea dependenței dintre cantitate, preț și cost în contexte problematice reale, legate de cumparare-vânzare.
2.	Produse: P6: Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze P3: Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice P19: Completarea tabelelor/schemelor P9: Rezolvarea problemelor compuse P11: Formularea problemelor	

Anexa 9

I. MONITORIZAREA ETAPIZATĂ A PERFORMANȚELOR. MATEMATICĂ, CLASA A II-A (diagrama învățătorului)

MATEMATICĂ, CLASA A II-a

MODULUL 4. *Calculăm și rezolvăm cu istețime* (Operații aritmetice cu numere până la 100)

ELEV:	Datele EFE										
	Produsele evaluate	P12	P9	P10	P11	P6	P3	P19	P9	P11	
1.											
2.											

Anexa 10

III. SINTEZA PERFORMANȚELOR. MATEMATICĂ, CLASA a II-a (diagrama învățătorului)

Competențele specifice:

1. Identificarea și utilizarea conceptelor matematice și a limbajului matematic în situații diverse.
2. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în contexte variate.
3. Rezolvarea și formularea de probleme, utilizând achizițiile matematice.
4. Explorarea/investigarea unor situații-problemă reale sau modelate, integrând achizițiile matematice și cele din alte domenii.

ELEV:	Competențele specifice disciplinei			
	Produsele evaluate			
	1	2	3	4
	P1, P3, P5, P14, P15, P16	P2, P4, P6, P7, P12, P13, P17, P18	P8, P9, P10, P11	P10, P14, P15, P19
1.				
2.				

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI. ȘTIINȚE, CLASA A II-A (orientativ)

Competențele specifice:

1. Receptarea informațiilor științifice
2. Explorarea și investigarea lumii înconjurătoare
3. Comunicarea orală și scrisă utilizând stilul științific
4. Adoptarea unui comportament adecvat în cadrul mediului natural și al celui social

Bibliografie:

1. *Curriculum școlar, clasele I-IV*. Chișinău: Lyceum, 2010.
2. *Ghid de implementare a curriculumului*. Chișinău: Lyceum, 2011.
3. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a*. MECC, 2017.
4. Galben-Panciuc, Z. ș.a. *Științe. Manual, clasa a II-a*. Chișinău: Prut, 2015.
5. Galben-Panciuc, Z. ș.a. *Ghidul pentru învățători și părinți. Științe, clasa a II-a*. Chișinău: Prut, 2013.

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Nr. de ore/săpt.	Nr. de ore/an ¹
1	33

Unități de învățare	Nr. ore	Evaluări			Observ.
		EI	EFE	ES	
Semestrul 1					
1. Natura – lumea din jurul tău	4	1	1		
2. Lumea vie	11	1	1	1	
Total semestrul 1	15	2	2	1	
Semestrul 2					
3. Corpurile cerești	6	1	1		
4. Mișcarea și timpul	12	1	1	1	
Total semestrul 2	18	2	2	2	
Total an	33	4	4	2 (semestriale)	

1 Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

PROIECT DIDACTIC SEMESTRIAL. ȘTIINȚE, CLASA A II-a (orientativ)

Semestrul 1. Nr. de ore alocate: 15

Sub-competențe	Detalieri de conținut	Nr. ore	Data	Resurse	Evaluare	Obs.
Modulul 1. Natura – lumea din jurul tău Nr. de ore alocate: 4						
1.1	1. Ce este natura?	1		[4, p.6-7]	EI	
1.2	2. Corpurile din natură	1		[4, p.8-9]		
1.3	3. Corpurile terestre	1		[4, p.10-10]		
1.4	4. Natura – lumea din jurul tău.	1		[4, p.13]	EFE (P1, P2, P3, P4, P9)	
1.5	Analiză-sinteză					
Modulul 2. Lumea vie Nr. de ore alocate: 11						
	5. Locul de trai al omului	1		[4, p.14-16]	EI	
	6. Mediul familial	1		[4, p.17-19]		
2.1	7. Mediul școlar. Mediul social	1		[4, p.20-23]		
2.2	8. Mediile de viață ale animalelor	1		[4, p.24-26]		
2.3	9. Mediile de viață ale plantelor	1		[4, p.27-29]		
2.4	10. Părțile plantei	1		[4, p.30-32]		
2.5	11. Schimbările din lumea vie	1		[4, p.33-35]		
2.6	12. Lumea vie. Analiză-sinteză			Fișe de lucru	EFE (P1, P2, P3, P5, P9)	
2.7						
2.8.	13. Cum cunoști lumea din jur	1		[4, p.36-40]		
	14. Evaluare semestrială	1		Test	ES	
	15. Activități postevaluative	1		Sarcini difer.		

Detalieri Evaluare

	Evaluări formative în etape	Evaluare sumativă semestrială (test)
1	<p>Produse:</p> <p>P1: Comunicarea orală/ scrisă a informației științifice</p> <p>P2: Descrierea unor corpuri/ relații/ stări/fenomene din natură</p> <p>P3: Clasificarea elementelor naturii</p> <p>P4: Compararea corpurilor din natură</p> <p>P9: Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte</p>	<p>Sub-competențe:</p> <p>1.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare științifică a termenilor-cheie: natură, mediu înconjurător, corp, natural/artificial, ocrotire;</p> <p>1.2. Descrierea unor caracteristici observabile ale diferitor corpuri din natură;</p> <p>1.3. Compararea corpurilor din natură pe baza unor observații proprii;</p> <p>1.4. Ordonarea obiectelor pe baza unor criterii date;</p> <p>1.5. Identificarea unor efecte ale activității omului asupra mediului înconjurător.</p>
2	<p>Produse:</p> <p>P1: Comunicarea orală/ scrisă a informației științifice</p> <p>P2: Descrierea unor corpuri/ relații/stări/fenomene din natură</p> <p>P3: Clasificarea elementelor naturii</p> <p>P5: Ordonarea, gruparea unor obiecte/fenomene/ evenimente</p> <p>P9: Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte</p>	<p>2.1. Achiziționarea și utilizarea în comunicare științifică a termenilor-cheie: localitate, mediu familial, mediu școlar, conviețuire, mediu de viață;</p> <p>2.2. Comunicarea, sub diverse forme ale observațiilor asupra mediilor de viață ale lumii vii;</p> <p>2.3. Identificarea apartenenței la familie, grupul școlar, localitate;</p> <p>2.4. Aplicarea regulilor pentru menținerea sănătății acasă, la școală, în comunitate;</p> <p>2.5. Descrierea relațiilor între sistemele mediului înconjurător;</p> <p>2.6. Descrierea părților componente ale plantelor, animalelor, omului;</p> <p>2.7. Interpretarea schimbărilor care se produc în lumea vie;</p> <p>2.8. Demonstrarea importanței simțurilor în cunoașterea lumii înconjurătoare.</p>

I. MONITORIZAREA ETAPIZATĂ A PERFORMANȚELOR. ȘTIINȚE, CLASA A II-A (diagrama învățătorului)

ȘTIINȚE, SEMESTRUL 1

ELEV:	EFE	Modulul 1				Modulul 2				
	Produsele evaluate	P1	P2	P3	P4	P1	P2	P3	P5	P9
1.										
2.										

III. SINTEZA PERFORMANȚELOR (diagrama învățătorului) ȘTIINȚE, CLASA A II-A

Competențele specifice:

1. Receptarea informațiilor științifice
2. Explorarea și investigarea lumii înconjurătoare
3. Comunicarea orală și scrisă utilizând stilul științific
4. Adoptarea unui comportament adecvat în cadrul mediului natural și al celui social

ELEV:	Competențele specifice Produsele evaluate			
	1 P6	2 P3 - P8, P10	3 P1, P2	4 P9
1.				
2.				

PROIECT DIDACTIC DE SCURTĂ DURATĂ. LIMBA ROMÂNĂ, CLASA A II-a

Subiectul lecției: Grupurile de litere *ce, ci, chi, che, ge, gi, ghe, ghi*. Ortografia cuvintelor ce conțin grupurile de litere *ce, ci, chi, che, ge, gi, ghe, ghi*.

Tipul lecției: Lecție de formare a capacităților de analiză-sinteză a cunoștințelor

Sub-competențe: 3.2., 3.4.

Obiectivele lecției: La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:

- O₁: să identifice grupuri de litere în diverse poziții în cuvinte date;
- O₂: să alcătuiască propoziții folosind cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₃: să împartă în silabe cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₄: să ortografieze cuvinte ce conțin grupuri de litere;
- O₅: să scrie după dictare un text, ținând cont de criteriile de succes;
- O₆: să aprecieze obiectiv activitatea proprie și a colegilor.

Strategii didactice:

- **forme:** frontal, frontal-individual, individual-frontal individual, în echipe, în perechi;
- **metode, tehnici și procedee:** explicația, Gândește-Echipe-Prezintă (GEP), exercițiul, lucrul cu manualul, jocul didactic, dictarea, tehnica de reflecție *Declar lumii întregi*;
- **mijloace:** manual, caiete, coli A₃, carioci, fișe cu cuvinte (fig. 1), stegulețe, fișe de lucru în perechi, cupe-semafor, emoticoane, postere cu criterii de succes, proiector.

Strategii de evaluare:

- evaluare formativă punctuală (P26); autoevaluare; evaluare formativă interactivă.

P26	Dictarea (scrierea după dictare)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriu corect cuvintele. 2. Respect regulile ortografice și de punctuație. 3. Respect cerințele organizării estetice a scrisului în pagină. 4. Scriu lizibil și cu acuratețe.
-----	-------------------------------------	--

Bibliografie:

1. *Curriculumul școlar pentru clasele I-IV*, Chișinău: S.n, 2010.
2. *Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară de învățământ*. Chișinău: Lyceum, 2011.
3. Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, cl. a II-a. Chișinău: 2017.
4. Cubreacov N., Buruiană M., Cotelea S., Ermicioi A.. *Limba română. Clasa a II-a*. Chișinău: Știința, 2015.

CERCEI	MARCELA	CEZARA
CIREȘE	CIPRIAN	BUNICI
COSTACHE	OCHELARI	PERECHE
UNCHI	CHIRIL	CHITARĂ
ANGELA	GEMENI	GEORGE
GICU	FRAGI	GINA
UNGHENI	ÎNGHEȚATĂ	GHEORGHE
GHINDĂ	GHIȚĂ	GHIOZDAN

Figura 1. Fișe cu cuvinte

SCENARIUL DIDACTIC AL LECȚIEI

O	Elemente de conținut		t'	Strategii didactice		Strategii de evaluare	
	Activitatea învățătorului	Activitatea elevilor		Forme	Metode		Mijloace
	1. Organizarea clasei						
	Asigurarea condițiilor și climatului favorabil începerii organizate a lecției.						
	2. Analiza-sinteza materiei teoretice studiate (sistematisarea, clasificarea, generalizarea)						
O ₁ O ₂ O ₄ O ₆	<p>➤ Anunțarea temei și a obiectivelor lecției</p> <p>➤ Activitate în echipe</p> <p>• Formarea echipelor:</p> <p>Aranjez pe mesele din primul rând fișele cu cuvinte. Chem elevii să-și ia câte o fișă.</p> <p>Demonstrez 8 stegulețe cu unul dintre grupurile de litere (ce; ci; che; chi; ge; gi; ghe; ghi) și solicit citirea lor.</p> <p>Plasez stegulețele pe unele dintre bănci și solicit elevilor să se repartizeze în echipe conform cuvintelor de pe fișe: să ia loc în banca cu stegulețul respectiv.</p> <p>Cer citirea cuvintelor în fiecare echipă.</p> <p>• Prezentarea sarcinii de lucru în echipe:</p> <p>Să alcătuiască și să scrie câte o propoziție, folosind cuvintele scrise pe fișe. La final, să afișeze la tablă colile cu rezultatele activității.</p> <p>• Prezentarea criteriilor de succes pentru colaborarea în echipă:</p> <p>Afișez posterul cu criteriile (P10), solicit lecturarea, asigur înțelegerea.</p> <p>• Realizarea activității propriu-zisă.</p> <p>• Evaluarea frontală a activității.</p> <p>Solicit lecturarea propozițiilor și exprimarea opiniilor.</p> <p>Atenționez la greșelile eventuale, solicit corectare.</p> <p>Exprim judecăți evaluative asupra activității realizate.</p>	<p>Aleg fișe și se așează la loc.</p> <p>Citesc grupurile de litere.</p> <p>Identifică grupurile de litere, se repartizează în echipe: 8 echipe a câte 3 colegi.</p> <p>Citesc cuvintele.</p> <p>Semnaleză înțelegerea cu ajutorul cupelor-semafor.</p> <p>Semnaleză înțelegerea cu ajutorul cupelor-semafor.</p> <p>Colaborează în echipe, scriu pe coli, afișează colile la tablă.</p> <p>Citesc propozițiile scrise, identifică greșeli, corectează, apreciază.</p>	15	<p>Frontal-individual</p> <p>Frontal</p> <p>În echipe</p>	<p>Exercițiul</p> <p>Explicația</p> <p>GEP</p>	<p>Fișe cu cuvinte</p> <p>Stegulețe</p> <p>Cupe-semafor</p> <p>Poster cu criterii</p> <p>Carioci</p> <p>Coli A₃</p>	EFI

3. Analiza-sinteza metodelor de rezolvare studiate					
O ₁ O ₃ O ₄ O ₆	<p>► la nivel productiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exercițiul 3, p. 120: Identificarea cuvintelor ce conțin grupurile de litere studiate din textul <i>O minune...</i>; împărțirea în silabe a cuvintelor identificate. ► la nivel de transfer • Identificarea și corectarea greșelilor de ortografie: Prezentarea fișei de lucru în perechi și a sarcinii: <div style="border: 1px dashed black; padding: 2px; display: inline-block; margin: 5px 0;">ghiață, ghitara, ghiocel, mărjele, piceoare, cias, gerafă, cibrituri.</div> <p>Realizarea activității propriu-zise. Autocorectarea pe baza slide-ului prezentat la proiector.</p>	10 (25)	Individual-frontal Frontal În perechi	Exercițiul Explicația Joc didactic <i>Detectivii</i>	EFI Cupele-semafor Fișe, carioici Proiector Auto-corectare EFI
5. Evaluarea curentă, instructivă					
O ₅ O ₄ O ₆	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea criteriilor de succes pentru dictare (P26). • Citirea integrală a textului: <i>E ziua de naștere a Getei. Bunicii i-au dăruit o pereche de cercei. Unchiul Anghel i-a cumpărat un colier de argint, iar fratele Virgil i-a adus un buchet de gherghine.</i> • Citirea fiecărei propoziții (pentru familiarizare), dictarea pe sintagme, recitirea propoziției (pentru autocontrol). • Recitirea finală a textului. • Monitorizarea autoverificării pe baza slide-ului prezentat. • Monitorizarea autoaprecierii: se recitesc criteriile; fiecare elev ridică emoticonul care reprezintă gradul de satisfacție personală referitor la modul în care i-a reușit. 	15 (40)	Frontal Frontal-Individual	Explicația Dictare	Poster Cupe-semafor Caiete Proiector Emoticoane Autoevaluare EFI
6. Bilanțul lecției. Concluzii					
O ₆	Exprim și solicit de la elevi judecăți de valoare asupra activității la lecție.	3 (43)	Frontal	<i>Declarăm lumii întregi</i>	Microfon EFI
7. Anunțarea temei pentru acasă					
	Anunțarea și explicarea temei pentru acasă: Ex. 5, p. 124.	2 (45)	Frontal	Explicația	Manual Cupe-semafor Agende

PROIECT DE SCURTĂ DURATĂ. EDUCAȚIA PLASTICĂ, CLASA A II-a

Unitatea de învățare: Materiale, instrumente și tehnici de lucru

Subiectul lecției: Fructe, flori, fluturi. Tehnica hârtiei boțite

Tipul lecției: de formare a capacităților de aplicare a cunoștințelor

Sub-competențe:

1.1 Să folosească în activitatea plastică diverse materiale.

1.2 Să creeze lucrări cu același subiect în materiale de artă clasice și materiale moderne.

Obiectivele lecției: *La sfârșitul lecției, elevul va fi capabil:*

O₁: să distingă efectele artistice ale tehnicii hârtiei boțite;

O₂: să exploreze calitățile plastice ale suportului din hârtie;

O₃: să construiască pe suportul de hârtie boțită semne plastice, obținând efecte de spațiu;

O₄: să realizeze o compoziție proprie manifestând creativitate;

O₅: să manifeste obiectivitate în aprecierea rezultatelor proprii și ale colegilor.

Strategii didactice:

– *Forme:* frontal, în echipe, individual.

– *Metode, tehnici și procedee:* atelier, problematizare, explicația, demonstrația, munca independentă.

– *Mijloace:* hârtie de textură diferită, lucrări ale elevilor din alte promoții, materiale și ustensile pentru realizarea lucrării (hârtie, apă, pensule, acuarelă), cupe-semafor, poster cu criteriile de succes (P9).

Strategii de evaluare: EFP (P1, P9), EFI, autoevaluare (fișe).

Produsul evaluat	Criterii de succes
P1: Lucrări și compoziții plastice realizate prin utilizarea diverselor materiale, instrumente și tehnici de artă	5. Respect tema plastică și subiectul. 6. Utilizez materialele/ustensilele corespunzătoare. 7. Realizez subiectul plastic prin tehnica hârtiei boțite, obținând expresivitatea plastică. 8. Execut lucrarea cu acuratețe (aspectul estetic).
P9: Prezentarea lucrării	1. Explic cum am respectat tema plastică și subiectul. 2. Argumentez ce materiale și ustensile am folosit. 3. Explic cum am utilizat tehnica studiată.

Bibliografie:

1. *Curriculum școlar, clasele I-IV.* Chișinău: Lyceum, 2010.

2. *Ghid de implementare a curriculumului modernizat, clasele I-IV.* Chișinău: Lyceum, 2011.

3. *Metodologia privind implementarea ECD, clasa a II-a.* MECC, 2017.

4. Samburic, E.; Prisăcaru, L. *Educația plastică, clasa a II-a.* Chișinău: ARC, 2015.

SCHIȚA LECȚIEI CADRU ERRE. DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII

EVOCARE (10 min.)

• **Ateliere de explorare.** Se prezintă atelierelor în care elevii vor explora (tactil) diferite feluri de hârtie, de ex. carton, șervețel, hârtie cretată, hârtie cerată, hârtie boțită, hârtie creponată. La semnal, elevii își aleg atelierul și explorează câteva minute. La alt semnal, se mută în alt atelier. La final, împărtășesc succint, frontal, experiența obținută.

Concluzie: Hârtia este materialul cel mai accesibil și mai frecvent utilizat în artele plastice. Ea poate avea diferite caracteristici: diferite grosimi și diferite nuanțe de culori, suprafața netedă sau aspră, mată sau lucioasă. Expresivitatea unei linii sau a unei pete de culoare depinde de caracteristicile hârtiei – de textura hârtiei (Textura hârtiei - structura hârtiei, considerată sub aspectul orientării spațiale a elementelor ei constitutive.)

- **Activitate în echipe. Problematizare:** De ce este important să economisim hârtia?

Concluzii:

- Producerea hârtiei este foarte „scumpă” pentru Terra. Pentru o tonă de hârtie este nevoie de a tăia circa 20 de copaci, iar copacii cresc timp foarte îndelungat și sunt necesari pentru sănătatea ecologică a planetei. De aceea, oamenii s-au învățat a recicla hârtia, a o refolosi în diferite feluri.
- Tehnica hârtiei boțite vă poate ajuta să participați și voi la reciclarea hârtiei, deci, până la urmă, să aduceți un mic aport și la salvarea copacilor. Tehnica aceasta ne convinge că se poate lucra pe orice fel de hârtie, iar cu abilitate și creativitate pot fi obținute compoziții interesante și frumoase. Textura hârtiei oferă diverse posibilități de a da expresivitate lucrării.
- **Anunțarea temei plastice, a subiectului și a tehnicii de lucru:** Realizarea unei compoziții plastice cu subiectul „Fructe, flori, fluturi” folosind hârtia boțită.
- **Expoziție.** Observarea dirijată a unor compoziții în tehnica hârtiei boțite realizate de elevi din promoții anterioare.

REALIZAREA SENSULUI (30 min.)

- **Demonstrarea, explicarea și monitorizarea etapelor activității de creație.** Orientările și sfaturile vor viza cu precădere păstrarea integrității hârtiei, umezirea suficientă, folosirea cutelor:
 - boțim hârtia cât mai bine (putem să o apăsăm pe bancă);
 - desfacem hârtia cu atenție, ca să nu o deteriorăm;
 - netezim ușor hârtia cu mâna umezită;
 - punem culoare pe suportul boțit, deplasând pe toată lățimea pensula cu puțină apă (apa nu trebuie să umple cutele), ușor, păstrând albul din cute, deoarece locurile albe dau efectul de spațialitate și aer.

Elevii vor semnaliza cu ajutorul cupei-semafor de culoare roșie dacă are nevoie de sprijin.

- **Evaluarea rezultatelor:**

- 1-2 elevi (care au reușit să finiseze lucrarea) prezintă oral, în baza criteriilor (P9). Învățătorul corectează și argumentează, solicită opinii ale colegilor.
- Elevii completează fișele de evaluare bifând casetele corespunzătoare conform indicațiilor. Lucrările se prezintă învățătorului, împreună cu fișa completată (cei care nu au reușit să finiseze, vor recupera acasă sau la programul cu zi prelungită).

Data:

Elevul:

Compoziție plastică în tehnica hârtiei boțite

Bifează: cu verde – independent, creativ;
cu galben – cu ezitări, ghidat de învățător;
cu roșu – cu dificultate, cu mai mult sprijin.

Cum mi-a reușit:	Opinia mea	Opinia învățătorului
• să respect tema plastică și subiectul?		
• să utilizez materialele și ustensilele?		
• să folosesc tehnica hârtiei boțite, obținând expresivitate plastică?		
• să execut lucrarea cu acuratețe?		

REFLECȚIE & EXTINDERE (5 min.)

- **Enunțuri lacunare:** Aș putea folosi tehnica hârtiei boțite pentru a ... Este important să economisim hârtia, pentru că ... De astăzi, mă voi strădui să ...
- **Tema pentru acasă:** să experimenteze pe alte feluri de hârtie.
- Efectuarea curățeniei la locul de muncă.

PLAN DE RECUPERARE. MODELE ORIENTATIVE

Model pentru portofoliul elevului

Elevul _____

Perioada de recuperare _____
(din ce dată până la ce dată se prevede ameliorarea)

Motivul recuperării _____

Nr.	Disciplina	Conținutul recuperării (produse școlare)	Data reevaluării	Rezultatul	Semnătura părintelui

Model pentru diagrama învățătorului

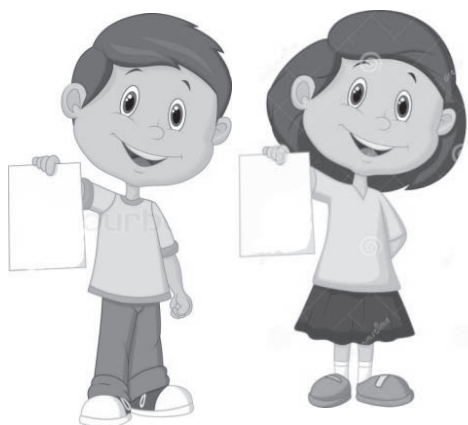
Clasa _____ Învățătorul _____

Numele, prenumele elevului	Disciplina	Conținutul recuperării (produse școlare)	Perioada de recuperare	Motivul recuperării	Data retestului	Rezultatul	Semnătura învăță torului	Coordonat

Instituția de învățământ

Tabel de performanță școlară

Clasa 2

Elev _____

Data nașterii _____

INFORMAȚIE DESPRE INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT

ADRESA: _____

SITE: _____

TELEFON: _____

E-MAIL: _____

Diriginte: _____

Părinți (tutore): _____

Anul de studii

Copilul la școală			
<i>Pe parcursul anului școlar:</i>	<i>de cele mai multe ori</i>	<i>deseori</i>	<i>uneori</i>
Copilul ca subiect al învățării			
1. Manifestă motivație pentru învățare.			
2. Este atent în realizarea sarcinilor.			
3. Este responsabil în efectuarea temelor.			
4. Este obiectiv în autoevaluare și în evaluarea reciprocă a colegilor.			
5. Este perseverent în vederea îmbunătățirii rezultatelor personale.			
Copilul în raport cu sine			
6. Este responsabil față de înfățișarea, sănătatea și securitatea sa.			
7. Este grijuliu față de obiectele personale.			
8. Are încredere în forțele proprii.			
9. Își gestionează emoțiile.			
10. Denotă capacități de autoeducație.			
Copilul în interacțiune cu mediul			
11. Îndeplinește regulile clasei și ale școlii.			
12. Are o atitudine protectoare față de mediul înconjurător.			
13. Colaborează cu ceilalți pe bază de respect și empatie.			
14. Manifestă inițiativă și abilități de decizie în activități și contacte cu colegii.			
15. Pare fericit la școală.			

Calificativele acordate elevului la finalizarea clasei a II-a	
Limba și literatura română	
Matematică	

**Descrierea rezultatelor elevului
pe parcursul clasei a II-a la disciplinele școlare**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare			
2. Perceperea mesajului citit/audiat prin receptarea adecvată a universului emoțional și estetic al textelor literare și utilitatea textelor nonliterare			
3. Utilizarea scrisului ca tehnică psihomotrică și ca abilitate de exprimare a gândurilor			
4. Aplicarea conceptelor și a terminologiei lexicale, fonetice, morfologice și sintactice în structurarea mesajelor comunicative			
5. Manifestarea interesului și a preferințelor pentru lectură			
<p><i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Informații prezentate succint; Situația de comunicare (prezentarea orală); Lectura imaginilor; Compoziția (oral). Textul compoziției; Compoziția (oral). Expunerea orală a textului; Partea de vorbire; Partea de propoziție; Mesajul argumentativ; Compoziția (scris)/Redactarea textelor proprii cu și fără repere; Scrisul; Propoziția alcătuită și scrisă; Dialogul scris; Bilețelul; Caietul meu; Citirea cu voce a unui text cunoscut; Textul (literar/nonliterar) citit la prima vedere; Textul analizat (în limita standardelor); Receptarea mesajului scris (citirea/lectura); Poezia recitată; Mijloacele artistice (identificare); Textul literar povestit; Personajul literar caracterizat/obiectul descris; Planul de idei (elaborare); Transcriere de text; Dictarea (scrierea după dictare); Cuvinte cu ortograme; Prezentarea unui text literar cunoscut; Prezentarea unei cărți citite; Agenda de lectură; Mini-proiectul în grup; Colaborarea în echipă.</i></p>			

MATEMATICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Identificarea și utilizarea conceptelor matematice și a limbajului matematic în situații diverse			
2. Aplicarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în contexte variate			

3. Rezolvarea și formularea de probleme, utilizând achizițiile matematice			
4. Explorarea/investigarea unor situații de problemă reale sau modelate, integrând achizițiile matematice și cele din alte domenii			
<p>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Scrierea numerelor naturale; Calcul oral în baza unui exercițiu dat; Calcul oral în baza înțelegerii terminologiei matematice; Calcul în coloniță; Determinarea ordinii operațiilor într-un exercițiu fără/cu paranteze; Rezolvarea unui exercițiu fără/cu paranteze; Rezolvarea ecuațiilor simple; Rezolvarea problemelor simple; Rezolvarea problemelor compuse; Rezolvarea de situații de problemă din cotidian, care solicită calcule; Formularea problemelor; Formarea șirurilor de numere după o regulă dată; Completarea șirurilor de numere/forme geometrice; Recunoașterea formelor geometrice; Efectuarea măsurărilor; Determinarea valorii de adevăr a unei propoziții matematice; Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă); Enunț lacunar (cu numere/cuvinte lipsă); Completarea tabelelor/schemelor; Colaborarea în echipă; Caietul meu.</p>			

ȘTIINȚE	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea informațiilor științifice			
2. Explorarea și investigarea lumii înconjurătoare			
3. Comunicarea orală și scrisă utilizând stilul științific			
4. Adoptarea unui comportament adecvat în cadrul mediului natural și al celui social			
<p>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Comunicarea orală/scrisă a informației științifice; Descrierea unor corpuri/relații/stări/fenomene din natură; Clasificarea elementelor naturii; Compararea corpurilor din natură; Ordonarea, gruparea unor obiecte/fenomene/evenimente; Comunicarea observațiilor efectuate, informațiilor selectate/citite; Realizarea unor experimente simple; Înregistrarea grafică (tabel, schemă, fisă de observare) a observațiilor efectuate; Analiza unor acțiuni, schimbări, consecințe, efecte; Utilizarea unor instrumente de măsurare (citirea termometrului, calendarului, ceasului); Colaborarea în echipă.</p>			

EDUCAȚIA MORAL-SPIRITUALĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Utilizarea conceptelor specifice valorilor moral-spirituale pentru cunoașterea și respectarea tradițiilor naționale, experienței religioase, normelor de conviețuire în societate			
2. Aplicarea normelor din sfera valorilor umane în stabilirea relațiilor interpersonale pozitive			

3. Manifestarea unui comportament social activ și responsabil adecvat unei lumi în schimbare			
4. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Mesajul oral; Personajul textului/situației/cazului dat; Studiul de caz; Sărbători calendaristice; Comunicarea; Implicarea în acțiuni comunitare; Mini-proiectul în grup; Adoptarea de reguli și respectarea lor; Colaborarea în echipă.</i>			

EDUCAȚIA MUZICALĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Cunoașterea și înțelegerea diversității fenomenului muzical–artistic din perspectiva semnificațiilor emoționale și estetice			
2. Identificarea mijloacelor de expresivitate muzicală conform rolului în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al operei muzicale			
3. Demonstrarea dexterităților muzicale și integrarea în activități artistice școlare, culturale, sociale			
4. Utilizarea terminologiei muzicale specifice pentru reflecție și autoexprimare			
5. Receptarea și promovarea valorilor muzicale naționale și universale			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Interpretarea cântecului; Audiția creației muzicale; Caracterizarea creației muzicale; Improvizarea melodiilor; Colaborarea în echipă.</i>			

EDUCAȚIA PLASTICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Explorarea diverselor instrumente, materiale și tehnici de artă			
2. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în exprimarea artistico-plastică			
3. Realizarea lucrărilor plastice în diverse tehnici și materiale de artă			
4. Cunoașterea noțiunilor elementare din domeniul artelor plastice			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Lucrări și compoziții plastice realizate prin utilizarea diverselor materiale, instrumente și tehnici de artă; Lucrare plastică utilizând creioanele</i>			

colorate; Lucrare plastică utilizând acuarela/guașul; Lucrare plastică utilizând culoarea ca element de limbaj plastic; Lucrare plastică utilizând punctul/liniile; Lucrare plastică utilizând forma ca element de limbaj plastic; Compoziție plastică; Compoziție în materiale naturale; Prezentarea lucrării; Colaborarea în echipă.

EDUCAȚIA FIZICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Cunoașterea noțiunilor, cerințelor și legităților elementare referitoare la educația fizică și aplicarea acestora în practica educațională			
2. Dezvoltarea competențelor fizice de bază prin intermediul exercițiilor fizice			
3. Formarea calităților de personalitate, comportamentului civilizat, a deprinderilor comunicative și de interacțiune socială			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Exerciții de front și formații; Exerciții cu caracter aplicativ (mers, alergări, sărituri etc.); Exerciții de dezvoltare fizică generală (EDFG); Exerciții de atletism (săritură, alergare); Exerciții din gimnastica de bază (rostogoliri, atârănări, semisfoară etc.); Jocul sportiv / jocul dinamic / ștafete; Aruncarea mingii; Colaborarea în echipă.</i>			

EDUCAȚIA TEHNOLOGICĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Elaborarea unui proiect de confecționare a unui obiect, care să răspundă unei trebuințe; prezentarea acestui proiect			
2. Conceperea și organizarea mijloacelor de confecționare a unui obiect conform proiectului elaborat			
3. Realizarea obiectului conform proiectului elaborat, respectând regulamentul tehnologic			
4. Evaluarea lucrării realizate, memorarea etapelor procesului tehnologic			
<i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Proiect de confecționare; Articole tradiționale; Confecționare de lucrări; Evaluarea lucrărilor confecționate.</i>			

LIMBA STRĂINĂ	<i>independent</i>	<i>ghidat de învățător</i>	<i>cu mai mult sprijin</i>
1. Receptarea mesajelor orale			
2. Producerea mesajelor orale și interacțiunea orală			
3. Receptarea mesajelor scrise			
4. Producerea mesajelor scrise și interacțiunea scrisă			
5. Inițierea în cunoașterea altor culturi			
6. Conectarea la alte limbi și discipline			
<p><i>Activități de învățare și evaluare pe parcursul anului școlar: Conversație; Monologul. Prezentarea unui monolog succint la tema propusă; Transcriere/Copiere a enunțurilor simple a textului de mică extindere din manual; Scrierea după dictare; Scrierea unei scrisori scurte (de invitație, de acceptare, de refuz), mesaje electronice, cărți poștale scurte și simple (de aniversare, de felicitare etc.); Lectura imaginilor; Alcătuirea unor enunțuri simple; Povestirea unui text scurt; Comunicarea orală. Formularea propozițiilor simple; Colaborarea în echipă.</i></p>			

Recomandări/arii de dezvoltare (opțional):

Semnătura dirigintelui: _____

Semnătura părintelui: _____

L.Ș

Semnătura directorului